

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katol. Školskega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vspremja naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštine proste.

O hišno-razrednem davku.

Piše posl. Pišek.

Sečlanji hišni razredni davek je razdeljen v 16 razredov. Plača se po tem, koliko ima prostorov za stanovanje. V 16. razredu so najmanjše hiše — bajte — ki imajo samo po eno sobo za stanovanje ter plačajo po 3 K. davek na leto. V 15. razredu so hiše z dvema za stanovanje primernima sobama in te plačajo po 3.40 K. na leto hišnega daveka.

Proti hišno-razrednemu davku se upirajo poslanci in v ta odsek sta izvoljena iz Slovenskega kluba za Štajersko poslanec Pišek in za Kranjsko poslanec Povše. Poslanci pravimo, da tisti, komur hiša kaj nese — jo ima v najemu, že tako plačuje najemniški davek, in kdor jo pa rabi za svojo potrebo, naj bi od tega ne plačeval nobenega daveka. Za združje je dolžna tudi država skrbeti. Čim slabše je stanovanje in čim več ljudi prebiva v enem prostoru, tem bolj je nezdravo. Zdravniki pravijo, da vsak človek potrebuje povprek po 14 kubičnih metrov zraka. V hiši, kjer je premnogo ljudi, se raide izcimijo razne kužne bolezni, kakor: vročica, jetika itd. Tu di pošteno pravno življenje hira, kjer jih preveč v eni hiši stanuje. Vlada bi morala na vso moč skrbeti za to, da dobe ljudje — njeni državljanji — dovolj in zdrave prostore za stanovanje.

Vlada je te dni izdala novo predlogo, po kateri se hišni davek nekoliko spremeni, in vlada pravi, da se bo vsled tega, ker se 15. in 16. razred daveka čisto oprosti, to so tiste hiše, ki imajo samo eno, oz. rompa po dve sobi, hišni davek odpustil ter imenovana razreda ne bosta plačala nobenega hišnega daveka več. S tem se bo odpisalo okoli sedem milijonov daveka.

Na Štajerskem šteje 16. razred 74.872 in 15. razred 60.323 hiš. Davek bi se zmanjšal za 419.700 kron. Na slovenski del bi prišlo okoli 300.000 kron hišno razrednega daveka odpisanega. To so lepe obljube, človek bi sodil, da skrbi vlada res za zdravje in blagostanje ljudstva.

Ko sem to predlogo v roke dobil, prebral in premišljeval, sem pa spoznal, da bi po novi predlogi, če bi bila v davčnem odseku nespremenjena in v parlamentu sprejeta, ne imeli nobene olajšave, temveč večji hišno razredni davek.

Evo, nova davčna predloga v hišno razrednem davku se glasi:

PODLISTEK.

V slabi družbi.

I.

Na Nemškem sta živila pred leti zakonska Trunkova. Bila sta delavskega stanu, dninarja. Imela sta edino hčer Agnezo.

Ta zakonska sta bila one vrste ljudi, ki nobenemu ne storijo "nič slabega", katerim ne more nič ne reči, ker ne kradejo, ne kolnejo Bogu, ne preštejejo. Nu, če pa storijo komu kako drugačno krivico, ali če se kaj prepričajo sè sosedi, to po njihovih mislih ni taká reč; zato so še zmerom pošteni ljudje, saj to ni velika reč. Tako tudi dovoljujejo svojim otrokom brez vsakega pomisleka tako imenovana znanja, češ: da tako pride otrok h kruhu; da tudi drugi tako delajo; da je taka navada; da sta bila tata in mama tudi taka; da treba iti za svetom; ljubezen je bila in tudi še bo itd.

Njuna hčerka je bila v prvih letih prav pridna in dobra. V šoli se je odlikovala z marljivostjo in lepim vedenjem. Tudi ročnih del se je učila in izurila se je prav dobro v šivanju, pletenju in vezenju. Po dovršeni šoli je ostala doma ter šivala in delala. Opravila je ni manjkalo; posebno, ker je bila izurjena, lepega vedenja in zelo počitna. Vse jo je imelo rado.

Tu pa je prišla nesreča. Roditelji so vzeli v hišo nekoga Roka Linko, delavca v tvornici. Bil je čeden mladenič, hodil je daleč po svetu in je marsikaj poskusil.

Agnezi iz početka ni nič kaj ugajalo njegovo vedenje. Ali ta se ni dal oplašiti. Prizadeval si je na vse kriplje, da bi se jej prikupil. Ko je izpoznał, kaka je Agneza, jel se je hliniti ter se kazati pobožnega in krepostnega. Naj si je bil nevernik, jel je vendor zahajati ob

§ 4.
Pri vpisovanju hiš za hišno razredni kataster na novo so kot daveku podvrženi prostori v poštev vzetih:

1. za stanovanje porabne in v ta namen primerne sobe in čumnate, hiše za stanovanje, družinski prostori, dvorane za plesnišča, krčme, pisarne, kabineti itd., in dalje

2. Prodajalnice, shrambe za blago, delavnice i. t. d.

Davku niso podvržene:

a) kuhinje, če iste niso za stanovanje porabne:
b) izjemno za gospodarstvo porabni prostori, kakor za zaloge, gospodarski prostori, škedenji, hlevi in drugi,

c) prostori, kateri niso od vseh 4 strani obdani, kakor odprtne delavnice za kovače itd.,
d) kleti, prostori okoli stopnic, lope, hodnik in podstrešja.

So prostori pod 2 napovedani v odstranjenih poslopjih, tedaj se tisti, kakor pri glavnem poslopju naznamajo.

§ 4 tedaj določa daveku podvržene prostore in pravi, da za stanovanje porabne in zato primerne hiše in čumnate so daveku podvrženi prostori.

Po do sedaj veljavnem dvornem odloku od 20. februarja 1820 so se obdačile le tiste hiše in čumnate, v katerih se stanuje ali so za stanovanje odločene.

Iz tega je razvidno, da je nova davčna postava mnogo ostrejša, ker določa, da morajo vse za stanovanje primerne hiše in čumnate plačati hišno-razredni davek. Res je, da je na deželi več prostorov, ki so za stanovanje pripravljeni, pa se nujno rabijo za druge shrambe, na primer za obleko, ležišča za družino, prostore za obleko itd., in nov davek bi bil, če bi se vsi ti prostori obdačili. Na tak način bi se našlo pri vsaki hiši več kot dva daveku podvržena prostora, in če se v odseku ne posreči, da se v vladini predlogi besedilo 1 premeni v: za stanovanje rabljene in od lastnika v ta namen določene hiše in čumnate — tedaj po novem hišnem daveku nimamo nobene olajšave pričakovati, če se nam poslancem ne posreči, da se predloga prenaredi.

Za živinorejo.

(Govor posl. Pišeka v drž. zboru).

Visoka zbornica! Žal imam le malo časa govoriti v tej velečni narodno-gospodarski razpravi.

Moram in se hočem torej omejiti na sedaj najvažnejše in za naše kmetijstvo najpotrebnejše in to je naša živinoreja, ki ji preti vsled tega, ker zahtevajo velika mesta in industrija odprtje mej za tujo živilo, največja nevarnost. Kakor se mi dozdeva, se namerava visoka vlada temu pritisku vdati in našo živinorejo izpostaviti nevarnosti. (Čuje! Čuje!).

Predložena rumunska trgovinska pogodba in tudi pooblastilni zakon pričata dovolj, da hoče sedanja vlada ugoditi zahtevam industrije, ne da bi pomisila, da izpostavi pri tem naše avstrijsko kmetijstvo največjim nevarnostim.

Samo pri sedanjih deloma primerih cenah živine se je moglo naše kmetijstvo še vzdržati.

Ako se bodo pa cene živine zmanjšale — in to se bo gotovo zgodilo, predvsem, ker se hoče vsled pooblastilnega zakona ne le Srbiji, temveč tudi drugim balkanskim državam podeliti take koncesije (dopustitve) — potem je naša živinoreja uničena.

Zato mora vsak iz kmečkih okrajev izvoljen poslanec paziti in pooblastilni zakon, ki pusti vladi takorekoč prosto roko, z vsemi sredstvi pobijati in zabraniti, da se ta zakon sprejme. (Prirjevanje in medklaci).

Vlada je sicer predložila načrt zakona, po katerem se zagotovijo avstrijskemu kmetijstvu za dobo deset let gotove ugodnosti v ta namen, da se živila lahko spravi v denar in da se pospeši izvoz naše živine.

Toda jaz ne dam n. pr. na to vnovčenje živine skoraj in nemim, da lahko resnično naprej povem, da bo audilo le največjim živinorejcem in pitavcem ugodnosti, velikanski množini malih kmetov pa bo zelo malo koristilo. (Tako je!) Na kak prisiljen izvoz naše živine v inozemstvo ni mnogo upati, kajti carina in trgovinska pogodba z Nemčijo sta na več let določeni in na kako znižanje carine sploh ni mislitev.

Velike nevarnosti pretijo naši živinoreji in jaz svarim ne le vlado, temveč tudi visoko zbornico, da bi žrtvovala avstrijsko kmetijstvo pritisku industrije.

Gorje vladi, ki kmečkega stanu, poljedelstva ne varuje! Ummo kmetijstvo, oziroma kmečki stan, je temelj države in zelo obžalujem, da, sree mi krvavi, da se ta vlada tako malo zanima za kmečki stan. (Prirjevanje). Naš kmečki stan gleda na dolgoletne bridke skušnje nazaj, on mora kot suženj za upnike in davke zastonj težko delati, in če se živinoreja ne bo več obnesla, k čemur priporočata že lantska in letosna slaba letina glede krme (prav resnično!), bo moral kmetovalec stanje živine zmanjšati, primanjkovalo bo gnoja in posledice bodo podraženje mleka in splošnouboštvo. (Živahn prirjevanje). Ne smemo pozabiti, da izdatki za kmetijstvo od leta do leta rastejo.

nedeljah k pridigi kot drugi domači ljudje. Cerkvene govorovi si je dobro zapomnil, a samo zato, da bi mogel govoriti o njih z Agnezom. Popoldne jej je kaj bral iz izpodbudnih knjig, ki jih je imela sama, ali jih je dobivala od duhovnika na posodo. Polagoma je začel sam izbirati knjige, ki jih jej je potem prebiral. Iz početka te knjige še niso bile tako slabe; pozneje pa je jeli donašati slabe romane, to je tako zaljubljene zgodbe, ki jih je vzel na posodo v neki mestni knjigarni. Agneza ni zapazila, kaj nameruje zapeljivec. Stariši pa so ga še podpirali, da bi le vjeli "dobrega zeta", kakor so menili.

Sad takega berila se je kmalu pokazal pri Agnez. Postala je vsa razmišljena in razdražljiva; vzbujali so se jej občutki in nagnjenja, ki bi bila morala ostati skrita v globoki duši. Prej je vselej molila zjutraj in pošiljala s čistim srcem svoje molitve proti Bogu, šla k sv. maši, potlej pa na delo. Zdaj pa je le sanjarila o samih vitežih in plemenitih gospéh, o roparjih, razbojnikih in enakih pustolovcih, o srečnih in nesrečnih ljubovnikih. Za delo ni marala več, bila je hladna do svojih prijateljev, in začela se je čudno oblačiti. In zdaj je dosegel brezvestnik, kar je hotel.

Kmalu je pripravil Trunkove do tega, da so jeli zahajati ob nedeljah populudne ven iz vas v druge kraje. Onde sta se stara dobro imela pri pivu in žganju; plačeval je vse lepo Link. V tem pa sta se mlada ukalila po plešišču, in govorilo se je marsikaj, cesar dekle prej ni bilo vajeno.

S takimi izleti je dajala Agneza pohujšanje; in posebno še, ker je bila vpisana v bratovščino, in je bila dolžna še posebno gledati, da si ohrani deviško čast.

II.

Ko izve to domači župnik, da jo poklicati k sebi; ob enem povabi tudi prednico one bratovščine. Tu jo

začne gospod svariti ter jej dopoveduje, v kaki nevarnosti je. Ona prizna, da je prišla na krivo pot ter obljubi, da se hoče poboljšati. Nato reče župnik: "Če se misliš zares poboljšati, treba je pred vsem, da se varuješ grešne priložnosti. Ne smeš se več pečati z onim ptujcem in ne stanovaši z njim. Skušaj torej pregovoriti stariš, da mu odpovedi stanovanje. Ko bi pa tega ne hoteli, treba pa, da ti zapustiš očeta in mater iz ljubezni do Boga in svoje duše. In budi prepričana: če bodeš ubogala in zvesto slušušila Bogu, bude božji blagoslov nad teboj. Dalje pa moraš takoj opustiti tako škodljivo branje; začni spet čitati dobre, pobožne, izpodbudljive knjige. Ali bi se ti ne studila jed — pa naj je še tako dobra — ko bi vedela, da je strup notri? Isto je s takimi knjigami. Pisane so v lepem jeziku, ali strup imajo za nedolžno srce. Če se bojiš strupa, ki škoduje telesnemu zdravju, toliko bolj se moraš bati onega, ki umori dušo. Jaz mislim, da nisi še tako popačena, da bi bila že trdrovratna. Ali zapomni si: Danes ti predlagam blagoslov ali prokletstvo: blagoslov od Boga, če boš zopet živel po njegovih volji, prokletstvo pa, če boš še dalje slušala zapeljivca. Torej izberi si!"

Obljubila je, da si hoče izbrati blagoslov in lepo živeti.

"Prav! Tvoje sestre bodo molile za te, da bodeš stanovitna. Glej, da se pogovoriš še danes se starši in mi jutri poveš, kaj sklenete o tej reči. Nato jo duhovnik odpusti. Prednica pa jo povabi: naj ostane tisti dan pri njej, da se ogne zapeljivcu."

Ali Agneza ni držala besede. In nič več je ni bilo v duhovnišču, da bi povedela, kaj menijo starši. Torej da poklicati župnik njene roditelje. Razloži jim: kako važna je ta stvar ter jim polaga na srce zakonske dolžnosti. Ali slabo je naletel.

Linek — pravita — je priden, marljiv mladenič, bolj kot vsi tukajnji. Ko bi dobili njega za zeta, bi bila

Delavci zahtevajo polovico več plače, vse drugi izdatki so se grozivo pomnožili. O velikanski zadolženosti ne bom natančneje govoril, saj je splošno znana. Ako hočete potem izkupiček še zmanjšati, potem uničite popolnoma kmečki stan, ki je gotovo, ako je imovit, najboljši odjemalec industrije. (Živahno pritrjevanje). Odprtja mej naj nas kmete reši visoka zbornica! — To zahtevajo moji volilci in to je moja najsršnejša želja. (Ploskanje).

Predem k ministrstvu za javna dela, posebno k rudarstvenim zadevam v navedem v svojem kakor tudi v imenu in na izrecno željo tovariš dr. Benkovič, Gostinčar, Grafenauer in Povše, ki pri tem poglavju niso prišli do besede, sledi: Z velikim pomgom naznanjene socialno-politične preosnove so naenkrat zastale, (Čuje! Čuje!) Medkljici samo bolj postransko preosnovo glede časa izplačevanja plače se hoče rešiti. Pri tem bi se pa morali odpraviti tudi razni odbitki. Zakaj počiva celo delo že od konca novembra 1908? Kje je vzrok? Se li hoče vlada res pred brezmejnimi zahtevami premogovih magnatov umakniti? (Klic: O da!) Rudarji tega ne bodo trpeli! (Medkljici.)

Kaj je s 36 urnim nedeljskim počitkom, kakor ga je tudi moj tovariš dr. Benkovič predlagal? Zakaj se predloga XVIII. zasedanja glede volitev delavskih odgovor in nastavljenje stražnikov ne obnovi? (Medkljici.) Delaystvo zahteva to in si bo znalo to izsiliti. (Živahno pritrjevanje.)

Predloga mora priti iz delavskega sveta na svetlo, kjer ž njo zastopniki podjetnikov načas tako počasi ravnajo. Tako dolgo se bo na tem popravljalo, da bo cela od delavstva tako težko pričakovana preosnova splavala po vodi.

Posebno bi se moralo pri volitvah ozirati na manjšine in se uvesti v ta namen sorazmerna volilna pravica, kar predlaga tovariš dr. Benkovič.

Kje ostane nadalje okrajšanje delavnega časa? Posebno delavci, ki rudo kopljajo, in delavci, ki jo izvažajo, naj delajo jednakost dolgo, da ne nastanejo v rudokopu vsled tega, ker se izvoz menjava, celi enourni odmori, kakor n. pr. v Trbovljah.

Zensko delo se naj uravna, ženske bi se posebno ne smele porabljati za nočna dela. (Pritrjevanje.) Nečeno delo naj bi se sploh kolikor mogoče omejilo. (Pritrjevanje.)

Tudi naj bi se uravnali dopusti delavcev in paznikov.

Paznike naj bi se privzel k zavarovanju zasebnih uradnikov, tudi če nimajo rudarske šole ali so samo začasno nastavljeni. Postava zahteva samo to, da mora biti duševni napor večji nego telesni, in to je pri vseh paznikih.

V Trbovljah n. pr. se sprejmejo samo taki, ki so dokončali rudarsko šolo in le starejši pazniki, ki so že dalje časa služili.

Pazniki si ne upajo terjati svojih pravic, zato bi morale oblasti poseči vmes. (Pritrjevanje.)

Pokojninsko zavarovanje zasebnih uradnikov naj bi se že vendar enkrat popravilo. (Ploskanje.) Istočasno z rešitvijo splošnega socialnega zavarovanja naj bi se bratovske skladnice sanirale (zboljšale), boljše, odpravile. (Tako je!) Z rudarji naj bi se ravno tako ravnalo, kakor z drugim delavstvom. Pri tem pa bi se morale njihove pridobljene pravice in pričakovanja in njihov dosedanji, v primeri z drugimi delavci, boljši položaj, kakor n. pr. pravica na zavarovanje udov in sirot, varovati v celiem obsegu, kar velja tudi o železničarjih, ker je vsled njihove težke in nevarne službe popolnoma osnovano. S tem končam. (Pritrjevanje in ploskanje. — Governiku čestitajo.)

Govor posl. Roškarja v drž. zboru dne 23. junija t. l.

Visoka zbornica! Že več desetletij nazaduje kmetijstvo v Avstriji, posebno pa v moji očji domačiji na Spod. Štajerskem vedno bolj in bolj. Zadolženje po-

to res prava sreča za nas. Zato je dejal že večkrat, da ne vzame nobene druge v zakon kot našo. Midya sva stara, delati sva morala svoj živ dan; zdaj bi rada učila tudi kaj dobrega na svetu. Linku ne more nihče kaj očitati: Ni pisanec, ne igralec in vsak krajcar deli z nami. Agneza se lahko mnogo navadi pri njem. Midya ne vidiva in ne slišiva pri njiju nič napačnega. Zares, ne vemo, zakaj naj ga spraviva iz hiše. Najemščino plačuje redno in to potrebujeva itd.

Zupnik pa je menil: „Jaz vama privoščim iz srca brezkrbne dbove v vajini starosti. Prav je, da izročita kdaj svoje premoženje Agnezi, ko bude zvezana z onim, ki ga jej je namenilo nebo. Ali Link ni od Boga poslan, ne namenjen. Pravita, da je čeden človek. To že na zunaj; ali znotraj ne. Slišal sem, da govorit še v družbi svojih vrstnikov zoper Boga in vero v duhovstvo. Le vam se hlini kot poboznik, da bi vas osleplil. Tudi vemo, v kakih družbah se je potepal po drugih krajih; lahko da ga zapodijo še iz službe in iz dežele. Izgovarjate se, da ne slišite nič slabega. Tako govorite stariši, ki radi zatisnejo eno oko, če jim kaže dobiček. Kmalu se vama odpro oči. Vse kaže, da je ta človek le navaden zapeljivec. Kako pa veste, da ga vsprejme občina za svojega, ko bi se res hotel poročiti in tu ostati? Prej bodo hoteli videti spričevalo o njegovem imetju in vedenju. Ne mislita, da sprejmejo takega ptujsca kar brez vsega z odprtimi rokami. Svarim vaju torej resno, da ne dovoljujeta hčeri več pohujšljivega druženja z njim. In ako bodo imela kako škodo radi tega, če ga spravite iz hiše, povrnem jo vama“.

Stara menita, da si hočeta to pomisliti. Nato odideta majajoč z glavo. In ostalo je vse pri starem.

III.

Link se je zelo jezik, ko je izvedelo župnikovem prigranjaju. Kaj se imajo vtikati ti črni v te reči, da ne

cestnikov postaja od leta do leta večje. Povišane plače delavstvu in nizke cene kmetijskih pridelkov so glavni vzroki, da zemljišče ne donaša dobička. Beg iz dežele je neizogibna posledica, ki mora, ako se pravočasno ne ustavi, docela oslabiti enkrat tako krepek kmečki stan in ga privesti do popolnega obubožanja.

Dekel in hlapcev na deželi skoro ni več. Mnogo kmečkih sinov se posveti po dovršeni vojaški službi ložjemu stanu in vsled tega ne pridejo več nazaj. Hčerke ne marajo prevzeti nehvaležne uloge kmečke gospodinje, v svesti si, da, če porabijo tudi vse moči, bodo vendar vse le revno živelj, čeprav morajo prav pogosto noč in dan težka dela opravljati, primerni nagradi pa se morajo odreči. Mesto in industrija je njihovo pribelaščišče.

Kaj je krivo tem vedno večjim nepravilnim razmeram? V tem, da zemljišče ne nese več dobička.

Samo z nekaj števkami hočem to dokazati. Živoreja, ki se jo tako pogosto smatra za oderočstvo kmetovalcev, povrne kmetu komaj njegove izdatke v gotovini; to seveda le, ako se je stvar ugodno razvila. Sedaj se plača na Spodnjem Štajerskem za popolnoma izpitane vole žive teže 12 do 15 meterskih stotov par, 60 do 70 K na meterski stot. Računal sem in našel, da znaša zasluzek na dan od ene glave 25 v. (Čuje!) S tem naj bi bila plačana krma, strelja, delo in obrestovanje vložene glavnice? K temu stavim vprašanje, če je kako podjetje, ki bi moralo računati s takim zasluzkom?

Industrijski delavci zasluzi od ure 30 do 40 v in to vedo tudi naši delavci na deželi. Prosim torej one gospode, ki vedno tožijo čez drago živino, da zračnajo, koliko bi, ako bi se rabil ta postavec plače, veljal en komad pitane živine in kakšne mesne cene bi imelo to za posledico.

Sadje smo prodajali lansko leto kilogram po 2 do 8 v. Bili smo primorani jo spraviti več ur daleč na kolodvor. Vprašam Vas, kaj se je tukaj plačalo, sadje, delo ali vožnja? Menim, ne eno ne drugo. (Zelo prav!)

K temu pride hud boj, ki ga bijejo velika mesta, industrija in delavstvo proti kmetovalcem. Zahteva se odprtje mej, kar se bo gotovo zgodilo, če se predloženi pooblastilni zakon sprejme. Ako imamo že dane pri živoreji tako nizke cene, pri katerih komaj izhajamo, kako bo to še le v prihodnje. Lahko si mislimo, da se bodo naše cene tako daleč znižale, da ne bomo več mogli izhajati, tako, da se bo odvzel kmetovalcem tudi ta edini vir dohodkov, živoreja. Ako se bo za živoreja opustila, potem je naravna posledica, da bo tudi poljedelstvo trpelо škodo. Ako se nam odvsame ta edini vir dohodkov, kako naj potem plačujemo, kako naj skrbimo za svojo družino in kako se naj sploh ohramimo na domači gradi? S tem nam je zadan smrtni udarec, ki nas mora uničiti.

O živoreji in vnovčenju živine bo govoril jeden mojih tovarišev, zato hočem govoriti k nekemu drugemu poglavju.

(Konec prihodnjih.)

Državni zbor.

Razprava o proračunu je bila končana zadnji petek dne 25. junija. Vlada je dobila proračun, čeprav le z majhnim številom glasov. Pomagali so vladu tudi liberalni slovenski in hrvaški poslanci; Ploj se je v hodnikih in tajnih posvetovalnicah posebno zavzemal, da se vladi dovoli rumunska pogodba in pooblastilni zakon za sklepanje trgovinskih pogodb z balkanskimi državicami. S tem si hoče nemara odbiti še zadnje kmete, ki so mu pri zadnjih volitvah še vendarle sledili. Ploj sploh svoje škodljive politike ne bode prej pustil, dokler ga velilci prav glasno ne pozovijo, da odloži svoj državoborski mandat, do katerega itak nima več nobene pravice.

Ploj, Hribar, dr. Laginja, Spinčič in večina dalmatinskih poslancev niso hoteli glasovati za nezaupnico fisanemu ministru, ki je prodal bosanske kmete madžarskim oderuhom. Ako bi se šlo za kake škrice, bili bi ti gospodje prvi na nogah.

privodenje — sreča dvema, ki se imata rada in hočejo, naj bi bila vsa dekleta redovnice. Mi jim že pokažemo, kdo smo mi! V njegovi domačiji da je to bolje, da nimajo več ukazovati duhovnik. Ljudje so tam bolj napredni, razumnji in bolj veselo žive. Tje — pravi — hoče poljati svojo nevesto in njene reditelje in živeti z njimi kakor v raju. Na to jim je plačal še par litrov piva in steklenico žganja in ves gospodov nauk je bil pozabljen. Takoj drugi teden so odšli vsi v bližnji trg; in po noči so se vrnili domov — pijani.

Zdaj pa je bila Agneza izključena iz dekliške družbe. In če pol leta so prinesli njeno nedolžnost h krstu.

Zupnik jo da poklicati.

„Agneza“ jej reče, „bil je čas, ko si ubogala dobrega angela. Najljubša zabava sta ti bila — molitev in delo: in vse te je imelo rado, Bog in ljudje. Bila si podobna svoji zavetnici. Ko je pa prišlo slabo v svoje sreče, postala si vsem v pohnjanje. Čas bi bil, da bi vsaj zdaj izpozna svojo zmoto ter se izpreobrnila. Saj je v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se isporoki, nego nad devet in devetdesetimi, ki ne potrebujejo pokore.“

Agneza je bila vsa objokana, in obljudila je, da hoče popraviti dano pohujšanje ter skrbeti, da dobi otrok očeta. —

Tale čas se je bil Link preseil na drugo stanovanje, ker je tudi občina na to silila. Prosil je, naj ga vzprejmejo za občana; ali tega mu niso dovolili, ker ni mogel pokazati spričeval iz svojega rojstnega kraja in tudi njezino denarno stanje ni bilo prav ugodno.

V tem je začel Link bolj pogostoma zahajati v bližnje mesto. Nekateri so hoteli celo vedeti, da ima ondi novo zvezo. Tam se je jel družiti tudi s „komunisti“, ki hočejo, naj bodo vse premoženje skupno, da bodo imeli vse enako. Ali nekega večera jih zalezajojo stražarji ter jih več zapro, Linka pa kot ptujsca spravijo po odgonu čez mejo.

V proračunskem odseku se razpravlja o italijanskem vseudišču v Trstu. Slovenci in Hrvati so sklenili, da bodo posvetovanje z dolgimi govorji obstrirali, da ne bodo pričustili sklepanja o tej stvari. Slovenci privoščijo Italijanom vseudišče, toda ne v Trstu, ker je Trst vedno bolj slovensko mesto, zraven pa želijo Slovenci, da se obenem ustanovi tudi slovensko-hrvatsko vseudišče v Ljubljani. Toda Ploj se ni hotel držati sklepa, ampak govoril je komaj četr ure zelo medlo o tem vprašanju. Neodločnost in nezanesljivost je Ploj političen značaj. Član Slovenskega kluba, poslanec Gostinčar, ki je po svojem poklicu pripravil delavec, a pošten mož, pa je osramotil Ploja ter sedaj že tretjo sejo proračunskega odseka izpolnil s svojim govorom. Celo drugače je pač, če poslanec gleda le na se in se boji zameriti vladu in drugim strankam, ali pa če gleda na stvar in skrbi za svoje volilce.

Zdaj ko je končana razprava o proračunu, je hotela vlada, da se sprejme trgovinska pogodba z Rumunijo in pa pooblastilni zakon za trgovinske pogodbe z drugimi državami na jugu. Vlada se je že pogajala z nemškimi poslanci o tej stvari in pridobila je tudi dalmatinske in slovenske liberalne poslance. Dvorni svetnik Ploj je bil odločno za to, da prideta ta dva predmeta sedaj na vrsto.

Toda slovenski in češki kmeti poslanci so rekli, da sta ta dva predmeta za kmeta take važnosti, da jih ne gre kar čez njihove glave sklepati. Zato so rekli vladu: Stoj in povprašaj še nas, kako mislimo mi o uvozu nove živine v Avstrijo. Vložili so nad petdeset najnih predlogov, s katerimi bodo zabranili sklepanje o trgovinskih pogodbah.

Pribijemo, da liberalni klub, v katerem sedi Roblek, Ploj, Ježovnik, ne gre s kmečkimi poslanci, ampak gre taktično z mestnimi poslanci. To so zares čudni kmečki poslanci, ki vedno zapustijo kmeta, kadar bi ga morali najbolj braniti.

Prinašamo nekatere nujne predloge naših poslancev.

Poslanec dr. Korošec je stavil nujni predlog, da se poostri postava o avtomobilih.

Poslanec Roškar je v imenu Kmečke zveze in njenih poslancev storil potrebne korake zaradi preteče suše v vseh okrajih Spodnje Štajerske ter vložil z drugimi poslanci tudi tozadovni nujni predlog. Naši poslanci skrbno zasledujejo gospodarske razmere med svojimi volilci in jim posvečajo vso pozornost.

Poslanec Roškar je stavil dne 25. junija sledeče predlage: 1. Zahteva, da naj vlada zniža ceno zdravilom proti džavici, ali pa oddaje brezplačno, ker manj premožni ljudje niso v stanu ta mnogokrat prepotrebna zdravila si nabaviti. Ta zdravila se izdelujejo v državnih zavodih.

2. Predlaga, da se naj odpravi zemljiščki davek.

Posl. Pišek je 25. junija stavil nujni predlog, da država za 11. junija po ogaju poškodovanim posestnikom v Križeči vasi pri Studenicah zdatno in hitro pomaga.

Posl. Pišek je 25. junija stavil nujni predlog, da država županom in svetovalcem povrne oziroma daje za polovico ceno vožnjo po železnici, kakor drugim uradnikom.

Politični ogled.

Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand se bo v prvi polovici meseca julija podal na obisk k rumunskemu kralju. Spremlja ga prvikrat njegova soprga kneginja Hohenberg, ki bo z vsemi častmi sprejeti. Že dne 4. julija pa bo kneginja tudi z vsem dostojanstvom nastopila pri krstu bojne ladije Radetzky v Trstu.

Slovenci v Trstu bodo imeli v prihodnjem tržašem deželnem zboru, ki je obenem tudi občinski zastop, 12 zastopnikov, ker so zmagali tudi v I. razredu okolice z 8 kandidati. Socijaldemokrati bodo imeli 10 zastopnikov, vse drugi 58 pripadejo Italijanom. Slovenski kandidati so do-

Agneza je bila v hudihi stiskah. Ostala je sama, nihče je ni spoštoval, nihče pomiloval. Kar si je bila prihranila, jej je pošlo, ali pa je bila posodila Linku. Tudi ni dobivala več mnogo dela in je imela malo zasluzka, a stroki so se množili. S starši je tudi imela večji križ, ker bili so starci in navadili so se bili pri Linku žganja. Vsak dan je moral biti. Pri tem pa so imeli le slabo hrano, in tako sta stara dva vedno bolj pešala. Oče je postal bebeč in ni bil za nobeno delo več. Plačil niso znagovali in vse je prislo na boben. Ko je bila hita na dražbi, je zadel starega

bili v Trstu in okolici 9100 glasov, kar znači, da sta dve petini vsega prebivalstva v mestu in okolici Slovencev. Trst postaja slovenski!

— Na Ogrskem še vedno nimajo nove vlade. Cesar je določil nekdanjega finančnega ministra Lukača, da sestavi s Košutovci novo ministrstvo. Toda Košutovci hočejo sami imeti vajeti v rokah in za to so odklonili Lukača. S tem so se podali na nevarno pot, na pot nasprotna proti svojemu vladarju.

— **Nemčija.** V nemškem državnem zboru se je bil minole dni hud boj radi davkov. Vlada je namreč predložila letos finančno preosnovo, ki zahteva od državnega zabora 500 milijonov novih davkov. Vlada je predložila predvsem davek na dedščine, katerega so posebno liberalne stranke zahtevale, konservativci pa so bili proti, ker ta davek najhujše zadene kmečko posestvo. Dolgo so se posvetovali, končno pa je konservativcem priskočil na pomoč katoliški centru. V finančnem odseku sta te dve stranki izdelani novo davčno postavo brez davka na dedščino, uveli pa nov davek na borzne papirje. Vlada in liberalci so se silno upirali, državni kancelar Bülow je novo večino rotil, naj odneha, toda konservativna stranka in katoliški centrum sta ostala trdna. V seji 24. junija t. l. je bil davek na dedščino z veliko večino odklonjen, sprejet pa davek na borzne papirje. Zadnji dve leti je vladal državni kancelar Bülow z večino, sestavljen iz konservativcev, nacionalnih liberalcev in svobodomislecev. Najmočnejša stranko, katoliški centrum, je izkuščil od vlade. Katoliški centrum je bil prepričan, da ta vladna večina ne bo dolgo držala in je mirno čakala. Letos pa so se res vsled predložene finančne preosnove zvezali konservativci s katoliškim centrom. Konservativci, katoliški centrum in Poljaki tvorijo sedaj večino in knez Bülow bo moral, ker ne da rad ostavke, vladati s katoliškim centrom.

Mala politična načnana.

Dne 24. junija. Španska kraljica Viktorija je povila predvčerajnjim princezinjo. — V Heb na Češkem je došla grška kraljica Olga s svojim sinčkom princem Christoforom v spremstvu bavarske princezine Terezije. — Nrvnost v Nemčiji. V Saarbrückenu je zaprla policija 40 oseb boljših krogov, ki so obdolženi kaznjivega občevanja z deklamacijami od 12. do 16. leta. Žrtev je dosedaj znanih 24. — Protipotovanju ruskega carja v London se grozno hujška. Proti obisku se vrše shodi.

Dne 25. junija. Nemški državni zbor bo, kakor se trdi z vso gotovostjo, razpuščen. — Vojni ministr Schönaich je pisal ogrskemu trgovinskemu ministru Koštu pismo, v katerem se Koštu v svojem in v imenu armade zahvaljuje za pomoč pri vojaškem postopanju proti Srbiji ter prosi nadaljnje Kosutovo pomoč. — Iz Londona se poroča, da je angleški kralj Edward tako bolan, da komaj hoditi. — V Besarabiji je izbruhnila kmečka vstaja. Vstaški kmetje so pobili približno 100 judov.

Dne 26. junija. Skupni finančni minister Burian odpotuje ta mesec v Bosno in Hercegovino, da pripravi vse za ustavo. — Ogrski ministrski svet je sklenil, da se z vsemi dohodki vpokoji podban pl. Cernkovič. Podban postane pl. Čuvaj. — Iz Ogrske javljajo, da baron Rauch ne bo podal svoje ostavke dr. Weckerlu, marveč še le Weckerlovemu nasledniku. — Turški vojni minister je odredil mobilizacijo 20.000 rezervistov na grški meji.

Dne 27. junija. Ogrski Rumuni pripravljajo demonstracijo pred prestolonaslednikom. Izsel je proglaš na ljudstvo, da naj v Erdelju po vse železniški progi slovesno pozdravlja prestolonaslednika Frana Ferdinandu in mu povedo, da biva v Ogrski tri in pol milijona podjavljencih Rumunov. — Reški guverner grof Nako je brzjavno podal svojo ostavko. — Notariat nameravajo v kratkem uvesti tudi v Bosni in Hercegovini. — V trgovinskem ministrstvu se otvoril najbrž že prihodnji teden poseben oddelek za Trst. Ta oddelek bo v gospodarskem oziru za Trst gotovo zelo velike koristi.

Dne 28. junija: Španska je v Centi zbrala 16 000 mož. V Madridu se splošno sodi, da je vojska z Maroko gotova stvar. — V Zagrebu je prišlo na nekem shodu med poslanci do takih pretegov, da je eden izmed njih celo krvavel. Škandali so bili nepopisni. — Na Dunaju trde nekateri politiki, da se v kratkem snidejo nemški državni kancelar Bülow, avstrijski zunanjki minister Aehrenthal in italijanski zunanjki minister Tittoni, da zopet nekoliko polmajajo trozvezo in se pogovore o razmerju do Rusije. — Solunski mlatoturški in vojaški krogi delajo na to, da se Grčiji zaradi Krete napove vojska. Bolgari so baje za to vojsko ponudili 30 000, Albanci pa 50 000 prostovoljcev. — Bolgarsko vojno ministrstvo zahteva od sobranja 30 milijonov frankov za utrjevanje bolgarskega črnomorskega obrežja. — V Carigradu so obesili adjutanta bivšega sultana Ahmeda Cerkesa in osem dragih obsojencev. S tem so obešanja radi dogodkov 13. aprila t. l. končana.

Dne 29. junija: Gosposka zbornica je predvčerajnjim odobrila proračun. — Na Dunaju se je vršil včeraj pod predsedstvom ministrskega predsednika Bienertha ministrski svet.

Razne novice.

Poziv! Vse cenjene naročnike, katerim poteče te dni naročnina, prosimo, da isto takoj ponove, posebno pa še prosimo dolične, ki so zaostali z naročnino, da storijo svojo dolžnost. — Ob tej priliki po-

novno pozivamo vse svoje somišljenike in prijatelje, da neumorno agitirajo, za razširjanje našega lista. Celjski liberalci so se s strastno agitacijo vrgli na razširjanje svojih listov. Mi nikakor ne smemo zaostati za njimi, pač pa jih moramo v tem oziru prekriti. Zato pa na delo — podpirajte in razširjajte „Slovenskega Gospodarja.“

* **Iz davčne službe.** Premeščeni so: Začasni davčni asistent Alfonz Ribič iz Gornjega grada v Radgona, davčni oficijal Alfred Drobnič iz Radgona v Marensberg kot kontrolor, davčni asistent Ferdinand Tičar iz Ormoža v Rogatec. — Davčni asistent Jožef Wresnik pri davčnem referatu okrajnega glavarstva v Ptiju je prideljen davčnemu uradu v Ptiju, davčni asistent Simon Führer pri davčnem uradu v Ptiju je prideljen davčnemu referatu okrajnega glavarstva v Ptiju. — Finančno ravnateljstvo v Ljubljani je imenovalo davčnega asistenta Jožefa Trajnika v Rogatcu davčnim asistentom kranjskega finančnega okraja.

Za obmejne Slovence so darovali duhovniki šaleške dekanije, zbrani na dekanjski konferenci 50 K. Hvala!

Družba sv. Mohorja se bode letos ponašala z najvišjim številom udov, odkar obstoji; danes jih šteje 84.931, torej za 542 več nego leta 1908, in za 333 več nego leta 1904. Nadejamo se pa, da bomo prekorali število 85 000, ker še vedno upamo, da se oglasijo tudi tiste štiri koroške župnije, ki so še vedno obotavljajo, pa so lani štele 187 udov. Pomnožile so se naše čete kljub slabim letinam in hudi bedi v mnogih slovenskih pokrajnah, vendar niso napredovali vse škofije, nego le goriška (+ 552), tržaška (+ 259), lavantinska (+ 246), poreška in krška (+ 31), djakovska (+ 2), razni evropski kraji (+ 23), Amerika (+ 59); majhen napredek se bode pokazal tudi pri Koroški, ko bodo kasneje župnije vposlate svoje Mohorjane. Vpliv gospodarske bude se kaže najbolj pri ljubljanski škofiji (- 244, pri senjski in dalmatinskih škofijah (- 14), pri zagrebški (- 14), pri somboteljski (- 56), sekovski (- 33), pri bosniških (- 7), pri afriških (- 6).

Šolnina se bo po srednjih šolah drugače pobirala kot dozdaj, ko se morajo, kakor znano, od leta 1866. sem kupovati po državnih srednjih šolah šolske denarne znamke. Načeno ministrstvo je zdaj ukazalo, da se od bodočega šolskega leta nadalje šolnina ne bo več plačevala s šolninskih znamkami, marveč po poštni hraničnici. Ravnateljstva srednjih šol se zato priklopijo šekovnemu in clearinškemu prometu poštnega hraničnega urada. Prodaja sedanjih šolninskih znamk po javnih blagajnah in davkarijah se ustavi koncem julija letos. Do takrat kupljene, nepoškodovane znamke se vzamejo do konca septembra letos nazaj in se povrne njihova vrednost po prošnji na deželno šolsko oblast.

* **Skrbi in huda leta,** moré ubogega kmeta! Hudo je, če je suša. Travniki ne ozelenijo, polja ne obrone in ne zraste živež ne za ljudi, ne za živilo. Treba je vse, kar človek rabi zase in živino, kupovati, toda kaj, ko je suša tudi v mošnji. To je huda suša, pa še huja se godi, če je suša v grlu. Človek ni za nobeno rabo, če nima kake steklenice za podporo, posestva s suhim grlom ne more obdelovati. Ta suša, katero vsak vedno rad, še preveč rad gasi, je večkrat vrok, da žalibog, premnogokrat, da se tudi posestniki vedno bolj sušijo, vedno manj jih je, in kar jih je, še čakajo, da jim posestvo nadležni krčmar proda. Hudo je tudi, če je prevelika mokrota. Na polju gnijejajo pridelki ter ne morejo dozoret, ljudje so pa vsled tega prisiljeni, sedeti doma, kjer žalostno gledajo skozi okno, kdaj bo prenehalo liti, da bi zopet delali na polju in vinogradih. A še huje je, če po grlu preveč dežuje. Dokler ima človek kaj evenka v žepu, vedno v gostilni poseda in nima ne časa, ne volje za nobeno delo. Ko pa zavlada v žepu suša, ga gostilničar vrže v obcestni jarek, kjer zopet v mokroti nadaljuje svojo pot. — Bojimo se in trepečemo, ko izza daljnih gora vstajajo oblaki, dolgi, gosti, črni, ne obetajoč nič dobrega. Privihajo z viharjem, z dežjem in točo in celi letni pridelek je v par minutah uničen in ubogi kmet vidi beraštvo v vsej blesteči podobi pred seboj. A še huje je, če toča ne privihra iz črnih oblakov, ampak iz steklenic v gostilni. Mladi ljudje se napijejo in v pjanosti pride do pretegov, pobojev, kri teče in ne malo kedaj se za marsikaterega končajo taki prizori na mrljiskih parah. Drugi pa pridejo v roke c. kr. oblasti, kjer dobe za platio dolgo, hudo kazeni, hudo sušo v človeškem življenju. Ob enem pa se zagreni življenje staršem, bratom in sestram, in za marsikatero dekle je bil tak pretep toča, ki ji je pobila vso prihodnost. Na mnogih krajih pa mesto te toče divja vihar, ki še časih več škoduje. Pijan oče, brat razsaja doma, razbijja, preklinja, vse se ga boji in beži pred njim kot pred viharjem. V taki rodbini nastane tako kot v zeleniku, polnem gošenic. Rastlina ne more rasti, ampak se muči in hira. Premnogokrat pa pride žali bog jetika, vodenica, blaznost i. t. d., posledice alkoholnega življenja, ki mnogotnega mučijo tako dolgo, da vsled njih stori nesrečno smrt v nedolžni vodi! Huda leta moré kmeta, a še bolje ga mori alkohol, ki hoče vseposvod imeti svoja posestva. — Vsak bolnik vzame zdravila za svojo boleznen, tudi za razne elementarne nezgode imamo pomoč in zakaj bi se proti tej nevarnosti ne postavili v bran. To gibanje se je že začelo, a še vse premalo, še bolj, se mora razviti, še bolj razširiti. V ta namen se vrši dne 4. julija v Ljubljani velik protalkoholni shod, ki bo prinesel med naš narod novo navdušenje in spoznanje za to velevažno narodno obrambno delo. Vsak, komur le dopušča čas in denarna sredstva, naj pohiti na ta shod! Na delo za obrambo naroda, kateremu preti največja nevernost v — pjančevanju!

* **Slovenska zmaga.** V občini Blato pri Pliberku so se na kres vrstile občinske volitve. Zmagali so v vseh treh razredih zavedni slovenski volilec.

* **Na Primorskem** je razpisano mesto potovalnega poljedelskega učitelja s slovenskim učnim jezikom in sicer za politični okraj sežanski, sodni okraj Podgrad in tržaško okolico s sedežem v Sežani. Prosilci za to mesto naj vlo-

žijo svoje prošnje z dokazom starosti, avstrijskega državljanstva, dovršenih študij, delovanja v kmetijski praksi in jezikovnega znanja najdalje do 28. julija t. l. na c. kr. namestništvo v Trstu.

* **Zveza napredne mladine.** Zadnji „Nar. List“ naznana, da se vrši v kratkem zaupni pogovor mladeničev in mladen, kot predpriprava za ustanovitev „Zveze napredne mladine“. Glasilo te nove „Zveze“ bo „Narodni List“, ki si hoče s tem pomagati do novih naročnikov, ker ga trezno misleči naročniki zapuščajo, kakor podgane potaplajočo ladjo. Mi k temu samo rečemo: Mladeniči, mladenke, pod zastavo! Kdor še ni pri nas, naj takoj pristopi k naši organizaciji, da bo vsa poštana slovenska mladina v enem taboru. Pretepače in v gostilnah in kavarnah vzgojeno mladino pa rade volje prepustimo celjski „napredni (?)“ „Zvezni“, ker za isto v naših vrstah tako ni prostora.

* **Odprt pismo Zemljijevo!** V zadnji „Slogi“ je obelodanil radenski Zemljije odprt pismo č. gg. duhovnikom in „Slov. Gospodarju“, da se ga naj več ne napada in blati. Menda se misli sedaj poboljšati. Zraven pa je še padel enkrat v staro grešno navado, ter zmerja nekega „fantiča z nezdravimi možgani“. Čudimo se tej izjavi g. Zemljije, ki je še sam istega „fantiča“ svoječasno pred svojim velikim padcem celo drugač sodil. Mi se sicer ne bomo kregali, kdo ima nezdrave možgane, a Zemljije pa le povemo, da je on s tem vse kaj drugega dosegel, kot je misli!

* **Veliko duševno izobrazbo** in naprednost je pokazal zopet zadnji „Nar. List“ s svojim duhovitim (?) podlistkom: „Štas — Ņus — Skus“. Dejanje se godi v Podsrđi, menda za to, ker so že tam liberalci parkrat propadli (7. in 17. maja). Iz celega spisa spoznamo veliko sušo „Nar. List“.

* **Kam vodi „Svobodna misel“?** Na to nam odgovori najbolje sledenči dogodek v Idriji: Slab napredek v šoli in skrb zaradi slabega spričevala, združena v versko mlačnostjo, je navdala dva realca idrijske realke z mislio, da si bosta končala svoje mlado življenje. Dobila sta revolver in dne 16. junija na vse zgodaj odšla iz Idrije proti Ljubljani. V Ljubljani sta med drugim obiskala tudi pokopališče in odšla. Ob angeljevem češčenju sta prišla nazaj na pokopališče in se vstavila pri grobu matere enega izmed nesrečnežev. Cerkvenik, ki je govoril, je slišal dva poka, šel je takoj pogledat in našel oba mrtva na tleh. To je cilj, ki do njega vodi mladino „Svobodna misel“ in podobno časopisje, in zato opozarjam ponovno vse merodajne osebe, da skrbe za to, da mladina teh spisov ne bo dobila v roke!

* **Kranjski kmetje,** združeni v mogočni „Slov. Ljud. Stranki“, se krepko borijo in hodijo redno iz boja kot zmagovalci. Lepo zmago so si priborili pri obč. volitvah v Vel. Račni, Selcih, Blokah, Škocjanu pri Turjaku itd., povsod zanaguje katoliška kmečka misel. Kakor so se oni veselili lepe zmage štajerske kmečke zveze pri deželnem zboru volitvah, tako se tudi mi radujemo lepih uspehov kranjskih tovaršev.

* **Za nami.** Eno zadoščenje nam vendar ponujajo celjski liberalci: v organizaciji nas posnemajo do pišice vestno. Mi imamo Slov. kršč. socialno zvezo, za to so si ustanovili liberalci Zvezo narodnih društev. Mi imamo Zvezo slovenskih mladeničev, in sedaj si ustanavljajo liberalci Zvezo liberalnih mladeničev. Samo ena napaka je zraven: Mojstri so v posnemanju, ne pa v organiziranju.

* **Od nekod.** (Iz Slov. goric). V „Nar. Dnev.“ zadnje sobote beremo pod tem naslovom dolgo klobaso, v kateri se neki mladenič, ki pa že dolgo ni več mladenič, veseli filialke Narodne stranke, „Zveze napredne mladine“. Dopis sam ni vreden počenega groša, ampak zavrniti moramo samo neke nesramne laži. V dopisu beremo: „Klerikalci bi nam s časoma lahko izvabili v svoja nazadnjaška, katoliška“ bračna društva, v Zvezo krščanskih mladeničev vso mladino. Saj žrtvujejo v ta namen tudi na raznih socijalnih (beri hujskočih) kurzih kak glažek vina ali plačajo kak obed“. To obrekovanje bomo mi katoliško misleči mladeniči liberalcem pošteno poplačali. Dobro veste, da mi nimamo svojega prepričanja na prodaj za glažek vina ali kak obed in te to marsikateri liberalni agitator pri zadnjih volitvah spoznal. Vi sodite nas le po sebi, ker menite, da če vi prodajate svojo narodnost za skledo leče, da storimo tudi mi isto. Laž in obrekovanje je glavno orožje naših klerikalcev in z njimi seveda krščanskih mladeničev“. Ako je dopisnik sam svoj dopis pazno prebral, tedaj mora priti do zaključka, komu je laž in obrekovanje glavno orožje. „Zveza napredne mladine“ pa je tudi nas razveselila, ker bodo mladeniči sedaj še raje prišli v naše vrste, uvidevši nesramne laži liberalne napredne mladine! Vsem mladeničem širnega Spod. Štajerja pa kličem: Vsi, ki pošteno mislite in čutite, pridite pod prapor „Zveze slovenskih mladeničev“! Slovenjgorški mladenič.

* **Kdor daruje kako cigaro,** napravi po § 426. colninskih in monopolskih določb prestopek. Ta paragraf namreč prepoveduje, da bi kdo sprejel v svojo posest od oseb, ki niso od države določene za prodajo, in sicer na onem kraju, kjer se ta posestna premena zvrši, kak monopolni predmet. Kakor neki dvorni odlok pojasnjuje, spada v te določbe tudi darovanje. Isto kakor za cigare velja tudi za sol, poštnе znamke, kolke itd. Torej pazite, tobakarji!

* **C. kr. državna železnica** je uvelia pri brzovlakih na progi Trst-Dunaj novo službeno osobje. Ženske, oblečene črno z

* Podpora. Zaradi lanske suše še dobita podpora okraj Šmarje in Laško 4500 K. Izmed tega zneska dobi, kakor nam poroča g. župan Kajtna, občina Jurklošter 650 K.

* Romarska vlaka k Mariji Pomagaj na Brezje iz Celja in iz Brežic bodeta tako urejena, da bodo obiskovalci Blede mogli vstopiti v Lescah in jim ne bo treba hoditi nazaj na Brezje. Zaradi teh vlakov smo se obrnili že pred dobrim mesecem na ravnateljstvo južne železnice, pa še do danes nismo dobili povoljnega odgovora. Upamo pa, da se bodo težave dale odstraniti. Ko pride odgovor, takoj objavimo vse potrebno v „Straži“ in v „Slov. Gospodarju“ ter razpošljemo tudi lepake na razne župnije. Somišljenike prosimo, naj že zdaj agitirajo za mnogobrojno udeležbo posebno v Marijinih družbah. Zadnje bi se romanja lahko udeležile tudi z zastavami. Vodstvo romarskih vlakov bo letos v istih rokah, kakor lani. Lani so bili romarji nad vse zadovoljni, tudi letos se bo vse storilo, da se bode romanje vršilo v najlepšem redu. — „Krsč. soc. Zveza.“

* Odbor Podpornega društva organistov je imel sejo dne 21. junija v Celju pri g. Bervarju. Odbor je sklenil z ozirom na sedanjo velikansko draginjo, katero pač najbolj občutijo organisti vsled slabih plač, znižati udinu od 1 K na 50 v na mesec, torej za polovico. Ta sklep odbora se bo na prihodnjem obč. zboru dal na glasovanje. Upamo, da bodo sedaj pristopili še tisti, kateri so imeli popred pomislke zaradi visoke udnine. Da je mogoče udinu znižali, je pri pomoglo tudi to, ker je pristopilo letos nenavadno mnogo dobrotnih podpornikov, posebno vlč. duhovščina. Bog povrni stotorno! Odpolalo se je tudi zahvalno pismo prevzetišenem knezošku v Maribor za blagi dar K 100, katero so zopet darovali društvu. Odobrilo se je izplačilo K 10 kot podpora vdovi Remie v Šoštanju. Kje se vrši letos obč. zbor, se dočoli pri prihodnji seji in se bo pravočasno razglasilo.

* VII. splošni avstrijski katoliški shod se vrši letos na Dunaju od 5. do 8. septembra v takozvanih „Musikvereinssäle“. Centralni odbor za katoliške shode v Avstriji razpošilja na avstrijske katolike sledči oklic: Avstrijski katoliki! Delegati avstrijskih škofov so sklenili 7. septembra preteklega leta, naj se vrši prihodnji splošni katoliški shod na Dunaju v prvi polovici septembra in za kraj zborovanj tzv. „Musikvereinssäle“. Katoliki! O važnih stvareh se imamo posvetovati in o dalekosežnih predlogih sklepati. Svojo organizacijo moramo poglobiti in razširiti na najraznovrstnejše stroke in sloje, posvetovati se nam je, kako spopolnititi in še bolj razširiti katoliški tisk. Predvsem pa moramo posvetiti vso pozornost odrasčajoči mladini, da spoznamo in odvrnemo od nje vse preteče nevarnosti. Iz nje mora nov rod vzrasti, rod kreposten in globokoveren. Ne toliko po številu predmetov, ki se imajo obravnavati, kolikor radi njih visoke važnosti za kulturni in socialni razvoj naše dobe imej VII. splošni avstr. katoliški shod častno mesto med svojimi kulturno uspelimi predniki. Zato vabimo najprisrtejše vse katolike, da se vdeleže prevažnega shoda. Vsi ste poklicani, da sodelujete s svetom in svojo izkušnjo v splošen blagor pri rešitvi teh tko važnih vprašanj. Vsemogočni nam daj Svojega Duha pri posvetovanju in Svojo moč, da storjene skeple zvršimo! Vstopnice so se pričele izdajati 15. jun. Naročiti jih je ali pri škofov. odborih ali naravnost v pisarni „Katoliškega centralnega odbora za Avstrijo“ (Katholischer Volksbund) Dunaj I., Fleischmarkt 15.

* „Orli“ za zaled Nemcem. „Grazer Tagblatt“ 25. jun. t. l. vabi v drugem uvodniku koroške Nemce in nemčurje na „turnerski“ izlet v Borovljje in pri tej priliki graja koroške ter alpske Nemce sploh, da ne polagajo zadosti važnosti na telovadsko misel. Da jih za delo vname, jih opozarja na „Orla“, o katerega odsek pravi, da so marljivi, disciplinarni in požrtvovalni, da pa pospešujejo tudi varčnost in abstinenco, lastnosti, ki se pri nemški mladini pogrešajo. Značilno da je tudi, da se tudi slovenska duhovščina aktivno udeležuje telovadsko-izobraževalnega dela „Orla“, kar služi „Grazer Tagblattu“ za orožje proti nemški duhovščini, ki da za telovadsko gibanje nima smisla. Boji se pa ta list, da bo nemška duhovščina po zgledu slovenske tuji jela ustavljati krščanska ljudska telovadna društva in zato vabi nacionalce, da bolj geje telovadbo.

* Sadovi slabega berila. Neštetokrat se je že po našem časopisu svarilo pred raznovrstnim slabim berilom, posebno pred tistimi glasovitimi roparskimi romanji, indijanskimi povestmi itd. Žal, da je v veliki večini bilo to svarilo glas vpijočega v puščavi, marsikdo je zmignil z ramami, češ, saj ni tako hudo. Posebno mladina je tiste povesti kar tako požiral in čudimo se, da niso merodajni krog delali na to, da bi se to branje omejilo. Po toči zvoniti, pravijo, je prepozno, in tako tudi sedaj zelo malo koristi, ako vpijemo, ne berite tega, ko je mladina že tega polna in se nahajajo, ki nam lahko eno ali več takih povestij navedejo na pamet. Žal, da se kažejo tudi že sledovi. Zadnji roparski napad v Mariboru je tudi sad slabega takega berila. Poročali smo, da je v Mariboru učiteljiščnik Kocbek pozkušal umoriti obtnika Wiedemann, da bi ga oropal in z oropanim denarjem si kupil fotografični aparat, v Ljubljani je pa par prepantih drugošolev napravilo „zaroto“, češ, da hoče neljube profesore „postreliti“. Ti dogodki so v nemškem časopisu vzdignili cele megle prahu. Nemško časopisje je bilo vse takoj pokoncu in slikalo svojim čitateljem, kaki so Slovenci (nesrečni dijaki so namreč Slovenci), ni pa šlo stvari do dna, da bi se prepričalo, kaj je pravzaprav vzrok takim gotovo žalostnim pojavom. Mesto, da sedaj nemško časopisje slike svetu Slovence kot morilce in napadlice, bi naj napadalo tiste, ki so neposredno tega dejanja sorkrivti in to so razuni nemški založniki „Rauherroman“. Našim vzgojiteljem pa naj bo ta žalosten dogodek dovolj glasen memento, da varujejo mladino tako pogabonosnih spisov, slabega berila!

—

Mariiborski okraj.

Na oklicih sta g. dr. Fran Rosina, odvetnik v Mariiboru, in gospodična M. Ripšl v Celju. Poroka bo v Petrovčah.

m Sv. Anton v Slev. gor. Kmet Ivan Vršič v Andrencih star 53 let, je v pondeljek 21. junija vozil seno iz pesniških travnikov posestnici Štefaniji Gomzi pri Sv. Antonu. Na cesti pri Sv. Andražu v Slov. gor. je hotel težki voz s senom naložen, vozeč navzdol, zavirati, ker pa voli niso hoteli obstati, je padel pod voz, ki ga je povožil. Vršiča so prepeljali k Štefaniji Gomzi pri Sv. Antonu, kjer je prišel še do zavesti, se spovedal in sprejel svete zakramente za umirajoče, ter je po polnoči mirno v Gospodu zaspal. Sveti mu večna luč!

m Slov. Bistrica. Ne pozabite na veliko narodno veselico, ki jo priredi Slovensko izobraževalno društvo in Mladeniška zveza v nedeljo 18. julija na velikem dvorišču hotela „Avstrije“, da bodo videli sovražniki, da še živi naš slovenski narod. Mladeneči in mlađeniči se že pridno pripravljajo. Ker je čisti dobiček namenjen za narodne namene, ne sme nihče ostati doma. Daljše poročilo in vspored pričemo prihodnjiči.

m Slov. Bistrica. V sredo 23. junija so obhajali naši Nemci in posilinemci „zvondend-fejjer“. Pri tistem ogatu so skakali naši Nemci prek ognja. Nagovor je imel nadučitelj nemške šole. Naglašal je, da naj Slovenska Bistrica ostane vedno Nemška Bistrica. Gosp. nadučitelj, ali niste videli pri občinskih volitvah, da ni Nemška Bistrica, ni bila nikoli in ne bo nikoli? To si zapomnite! Gut Heil!

m Makole. Nek dopisnik iz Slovenske Bistrike je nesramno napadel v „Mariburger Zeitung“ gospoda kaplana. Vsa stvar je iz trte izvita, kakor sploh znajo naši nasprotniki. Zavijati in resnicu zamolčevati jim je slast. Niti ena trditiv ni resnična, posebno pa zadnja je gorostasna laž, da bi bil gospod le kedaj izrekel v svojem življenju, da so Nemci psi. S takimi lažnjivostmi se ne ukvarjam. Kdor drugim jamo kopanje, sam vanjo pade. Vsa Slovenska Bistrica komaj čaka, da pride vendar že enkrat vlak in odpelje rogovlje iz nje. — Pozor, torej, na ta vlak!

m Pekel pri Poljčanah. Dne 24. junija t. l. je porodila tukaj žena Ana Rancinger štiri deklice, ki so prejele pri sv. krstu imena: Terezija Amalija, Marjeta, Magdalena in Ana. Oče Štefan Rancinger je reven dinar, ki že dalje časa boleha.

m Ruška koča. 11. julija se vrši pri Sv. Arebu in Ruški koči planinska veselica po sledčem vsporedu: 1. ob 10; uru sv. maša (č. g. dr. Medved); 2. po maši odkritje Romanovega studenca; 3. planinska veselica z mnogobrojimi, zanimivi, a — tajnimi točkami.

Podravska podružnica slov. pl. dr. m Poljčane. Tamburaški zbor priredi v nedeljo dne 4. julija ob 3. uri popoldne v Gajšekovi gostilni Ciril-Metodovo slavnost na korist društveni blagajni. Ker so na vsporedu tudi podružni govorovi poslanec. Odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Kdor je mož, mora znati tudi nesrečo prenashi. Kako pa dela sedaj Ploj, to pa kaže, da se še vsled padca pri deželnoborski volitvi ni pomiril. Sedaj zanemarja naravnost svoje dolžnosti nasproti svojim narodnim in kmečkim volilcem. Ali bi ne bilo dobro, da skličemo shode po celem okraju, na katerih pozovemo Ploja, da odloži mandat, katerega izvršuje v našo škodo. Vsakdo je boljši, če nam vsaj škodil ne bo.

p Rogoznica pri Ptuju. Pri nas so dne 19. t. m. ptujski heilovci kurili staropoganski „kres“. Prostor za to je dal na razpolago tukajšnji posestnik in tesar A. Kukovec, ker v ljudskem vrtu ni bilo primernega prostora. Pri tem „kresu“ se je seveda na vso moč tulilo „heil Luter“, „Los von Rom“ itd. Zalostno na tem je, da se je godilo to na ozemlju moža, ki je celo odbornik tukajšnjega bralnega društva.

p Sv. Urban p. Ptuju. Zaradi nenravnosti je bil pretečeni teden pri c. k. okrožni soðniji v Mariboru, posestnik in krojač F. Voglar obsojen na 6 mesecov težke, njegova hči na 2 meseca lahke ječe. Obsojenec 48 letni Voglar je hud „Štajerčianec“.

p Škole. Mi školski fantje, ki smo vriskali in peljeli pri Plojevem shodu, še varujemo visok mlajš s slovensko trobojnicico, v Cirkoveah go sa ga pa že pred 14 dnevi podrlj, ker niso dali miru trije plojeveci, da se ne bi zamerili tistim nemškim kramarjem, ki so klobuke pripeljali na prodaj. Nekatere je tudi jezik tisti Plojev zvonček, o katerem smo čitali v „Straži“, ker ni zvonil Ploju, marveč Kmečki zvezni čast. „Nemcem“ tudi naš mlajš ni prav, grdo ga gledajo, in nekdo se je bahal, da bo zasadil brast sredi Škol, da ga bo pripeljal s koreninami vred iz polskavskih travnikov, da bo čez 50 let vreden tristo goldinarjev, sedaj bi se ga pa dobilo za tri krone. S hrastu bi bil lep razgled po slovenskem našem polju, ki je bilo letos trikrat izdanou pri okrajnih volitvah, zato se bo reklo temu hrastu: feldbrast numero tri.

p Ivanjkovi. „Nehvaležnost je plačilo sveta“, ta stari pregor ne gre liberalcem iz spomina, na njih se ne sme uresničiti. Ploj se je sicer v svoji „Neslogi“ zahvalil vsem, ki so zanj delali ob času volitev, pa beseda je prazna, če ji ne sledi dejanje! Sklenil je, da hoče vsaj najpotrebejše svoje agitatorje bogato plačati; med temi najpotrebejšimi je cerovski študent dr. Polak. Vendar pa Polak ne bo porabil Plojeve nagrade za svoje potrebe, ampak hoče vse dati prečastitemu gospodu Bohancu, šmarskemu dekanu, da tako vsaj pokaže dobro voljo, da bo moral vsak nehvaležen se pred njim globoko odkriti in reči: Pri liberalcih pa velja načelo: Hvaležnost odpira dobro močnje!

p Cerovec. Na našem mlađeniškem shodu se je baje zabavljalo samo proti liberalcem, nemškutarje se je pustilo pri miru! Zakaj tako? vpraša Polak, ki je za svojo pisanstvo vajo v „Nar. Listu“ zaslužil eno žemljo! Več zakaj, priatelj! Zato, ker ste se liberalci od hofrata do zadnjega kramarja zvezali z nemškutarji in ni v okraju dobil posilinemski kandidat nič ali prav malo glasov, ker je svoje odstopil Ploju! Ali zdaj razumeš? Prazne slame pa se na naših mlađeniških shodih ne miati! Svetoval bi Ti, da tudi stopiš med naše katoliške mlađeničke, če Ti niso prenizki, od njih se lahko marsikaj naučiš, česar se ne da naučiti iz zapravljenih knjig!

p Zavrč. „Avanti!“ s to besedo kakor kak „pomančentrogar“ konča dopisnik v „Nar. Listu“ svoje laži. Tam med drugimi napada tudi mene. Neumno se mi zdi, da je kaplana v kozji rog ugnal, hočem na nekatere laži odgovoriti. Hvali se, kako me je pošteno zredil in na noge postavil. Če bi vsi kaplana tako redili kakor ti, potem bi kaplan že bil zdavnava v krtovi deželi! Ti le rajši svoje otroke redi, kaplana bodo že drugi redili. Do zdaj še mi pač nikdo ni v lice povedal, da takih duhovnikov ne mara, kakor sem jaz, saj tako hudobni, kakor si, zavrči kmetje niso. Ko bi kaplan imenoval Ploja lutera in odpadnika od naše vere, ko bi nadalje grozil, da tistega ne bo spovedal, ki ne bo volil po njegovu volji, bi dopisnik to že toplo nesel pred sodnijo, saj je toženje njegov „glavni opravek“. Tudi mladine ne pusti pri miru, ni mu všeč, ker ne špila takih „štikelcov“, kakor jih je že do dnu po svetu zašpila. Kar se tiče sleparjev itd., recite liberalci: nostra maxima culpa. Kaplani bi moral dopisnika tudi vprašati, komu sme dati pití. Na nih mu naj bo povedano, da so že Plojevi volilec tudi pri kaplanu pili. Ali več, kdo dela nemir v žagradu? Ljudje tvojega kalibra, ki vsako stoletje enkrat pridejo v cerkev. Med drugim tudi laža, da sem že dostikrat (!) koga iz sobe iztriral. Nikdar! K večjemu bi se to zgodilo tvojim grešnim kostem, če bi prišel s takimi hudobnimi in neumnimi lažmi. Nič se ne boj, dobri Zavrčani, in teh je več k slabihi, bodo meni verovali, tvoji kimovci pa naj le verujejo tebi, ki zajemaš svoj evangelij iz „Nar. List“ in „Stajerca“ objednem. Povem ti pa, lažnjivec, da je pod mojo častjo, se s kakim „gedankenstrihom“ prepričati, a ne bojim se takih obrekovalcev kakor si ti! — Vinko Kraner, kaplan.

p Samoumor ali umor. Na železniškem tihu pri Poncerah je vlak razmesaril Marijo Frangež iz Gornjih Jablan. Po čudnih govoricah soditi, so nekateri ponočnjaki krivi žalostne smrti, aka ne, končala je slaboumnost življenje ubožne ženske.

p Cirkovce. Trgovec g. Svenšek se je preselil v nove prostore pri cerkvi, kar bo gotovo vsem ljubo, ki ga poznamo. Torej le k njemu, kdor obiskuje še cerkev.

p Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. G. Vesenjak ne zna naš dopis nič odgovoriti, ampak samo zoli, da naj naš dopisnik pride z imenom na dan. Svetujemo zgodovinarju Vesenjaku, da naj on raje pove dan, ko so šentlenartski fantje na nekoga čakali s koli. „Sloga“ je začela to laž raznašati, pa jo naj tudi dokaže. Dokler pa tega ne dožaže, pa ne maramo imeti z ljudmi Vaše vrste nič za opraviti. Toliko za danes!

p Rogaska Slatina. Nemci delajo na vse kriplje na ponemčevanju tukajšnjih in okoliških Slovencov. O veliki noči so odprli nemški otroški vrtec in jeseni bodo odprli na nemški ljudski šoli tretji razred, seve ne za 6 svojih nemških otrok, ampak lovili bodo zopet na vse mogoče načine slovensko deco v nemško mučilnico. Slovenci, postavimo se v bran! Podučujmo starje pri vsaki priliki, naj svojih nedolžnih otrok ne dajo v nemško šolo; za silovito pohrustat, nikogar ne bo obogatilo in zveličalo. Dne 11. julija popoldne ob 3. pa pojdimo vsi k Sv. Križu v čitalnico na veliko Ciril-Metodovo slavnost. Slavnostni govor bo imel g. jurist Ant. Ogrizek, nato bo dražba krasnih dobitkov in veselica na vrtu Fr. Ogrizeka. Ves dobiček se bo obrnil v prid ubogim slovenskim šolarjem pri Sv. Križu. Tudi vsi sosedje so na to slavnost iskreno povabljeni.

p Izpred Boča. Saj poznate bočkega puščavnika. Malo pride med svet in še takrat nič veselega ne zvem. Oni dan sem jo mahnil čez Gornjo Sečovo na Slatino. V Sečovi se oglašam pri starem znancu, mužu poštenjaku. In kaj mi je ta povedal? Na binkoštno soboto je bil pri njem neki orožnik, ki je hudo zabavljal čez duhovnike in S. K. Zvezu. Visoka vlada, ali za to plačujemo orožnike? Kaj? Onemu orožniku pa svetujem, naj ne hodi v šolo k nekemu slatinskemu širokoustnežu, sicer bo tako nesrečen, kakor tisti revež, ki je lani po krivem pričal zoper nekega duhovnika. Razumete?

p Z Ložnega pri Rogatcu. Dne 27. junija smo imeli žalostno lepo nedeljo. V soboto sta hodila cerkvena ključarja Fr. Dolšak in Fr. Ducman v Rogatec po smodnik. Kupila sta ga 10 kil. Med potom se jima ves raztrese. Spravita ga v vrečico nazaj. Kar ga je na tleh ostalo, pa Ducman užge, pri tem pa se užge tudi oni smodnik, ki ga je v roki držal Dolšak in tega po eni strani života strahovito opeče, da je zdaj smrtno bolan. Nesreča nikoli ne miruje.

Ljutomerski okraj.

1. Ljutomer. Naši liberalčki predbacivajo pristašem katoliške stranke pomanjkanje narodne zavesti in mlačnost, ker „baje“ zadostno ne podpirajo liberalnih društev in njih podjetja. Na to predbacivanje stavimo mi katoliški Slovenci dve vprašanji:

stoječih društev? Dokazano je, da liberalni stranki v takih slučajih ne zadostuje preziranje, temveč da skuša škodovati vsakemu podjetju, ki ima svoj vir v katoliško narodnem taboru. Liberalci, kje je vaša logika, kje vaša doslednost?

Večkrat napaden katoliški Slovenec.

I Ljutomer. Našim naprednjam se čim dalje huje meša. Resno se bojimo, da kje celo ne pridejo ob pamet! Da to ni prazen strah, evo vam dokaza iz "Narodnega Dnevnika" od 24. junija t. l.! List piše: "Ljutomerski nemškutarji neovirano hujskajo in razgrajajo po okolicu s kresnimi slavnostmi — vse na hvalo narodnemu delu in političnemu vodstvu kaplana Škamleca". Res je, da so ljutomerski nemškutarji 19. junija obhajali svoj običajni "Sonnwendfeier", kakor prejšnja leta. Pa kdo bo jim zameril, ako po vsej sili hočejo pokazati, da so pri — smuknjeni!? Lotmerškega nemštva tudi ti poganski ognji ne bodo rešili! Ravnov nasprotno! Iz njihovega heilanja bo ljudstvo spoznalo "visoko kulturo" teh posilinencev in se bo jih tem raje izogibalo. Kako je "N. D." našega g. Škamleca spravil v zvezo s tem kresom, to more razumeti edino le "napredna" butica! Gospod kaplan si ni nikdar prisojal kakega političnega vodstva; pa recimo, da bi res bilo vodstvo v njegovih rokah, kje bi bila zveza s kresom?! — Dosledno lahko sklepamo po "liberalni" logiki, da so Nemci prejšnja leta žgali kresove "na" hvalo narodnemu delu "Murskega Sokola" in političnemu vodstvu Kukovca, Grossmanna, Chloupeka, Misja itd. Če se trhlo ljutomersko nemštvo ima kaj veseliti, se pač lahko veseli nad prismojnostjo liberalnega časopisa! Liberalci s svojim naspmatem ravnanjem čim dalje bolj razkrivajo svojo nezmožnost! Kdo bo se bal takih ljudi?! Nihče jih ne smatra več za resne!

I Sv. Križ pri Ljutomeru. Prihodnjo nedeljo po večernicah se vrši v soli občni zbor posojilnice, pri katerem bude predaval o zelo važnih gospodarskih zadevah naš rojak nadrevizor, Vl. Pušenjak. Motje in mladenci, udeležite se v obilnem številu zborovanja!

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajanje bralno društvo naznanja, da priredi dne 11. julija t. l. veselico s petjem in gledališko igro "Deset brat". Natančnejši vspored še objavimo. Odbor.

I Cven. Prostovoljno gasilno društvo na Cvenu ima v nedeljo dne 4. julija svojo letno tombolo v prostorih g. Kolarica na Cvenu. Začetek ob 5. uri zvečer. K obilni udeležbi vladljivo vabi. Odbor.

I Podporno društvo Franjo Jožefove šole v Ljutomeru priredi v nedeljo 11. julija v dvorani g. Fer. Kukovec (restavracija) po večernicah ob 3. uri popoldne šolarsko predstavo s sledenim vsporedom: A. "Slava domovini"! Spevogra z deklamacijami, dvo in triglasnimi zbori s spremjevanjem harmonije. Sestavil A. Kosi. B. "Čašica kava". Veseloigra v 1. dejanju. Vstopnina: I. sedeži 1 K; II. sedeži 80 vin.; III. sedeži 60 vin.; stojišča 20 vin.; galerija 30 vin. K obilni udeležbi vabi. Odbor.

Konjiški okraj.

K Konjice. Ker se zopet in zopet ponavljajo od nasprotnikov napadi na Kmečko hranilnico in posojilnico med ljudstvom, kakor tudi v nasprotrem časopisu, zato podamo svojim zvestim pristašem pa tudi zlasti onim, kateri še sedaj ne zaupajo naši denarni zadruži, sledče podatke iz poslovanja v prvem polletju t. l. Skupnega denarnega prometa je imela Hranilnica 152.217 K 40 v. Hranilnih vlog se je vložilo 59.427.96 K in vzidignilo 13.356.90 K; stanje vseh hranilnih vlog pa znaša okroglo 123.000 K, kar je za naše razmere gotovo lepa svota, ki kaže veliko zaupanje do hranilnice. Posojil pa se je dalo, kar je večjih večinoma na varno vknjižbo, skupno 29.140 K, nazaj pa se je plačalo 1502 K. Članov je na novo pristopilo 32, tako da šteje zaduga že 106 članov. — Kaj pomeni Kmečka hranilnica in posojilnica v Konjicah in kakega zaupanja je vredna, najboljše dokazuje poročilo o redni reviziji g. nadrevizorja V. Pušenjaka Zadružni zvezzi v Ljubljani, kjer med drugim pravi: "Kmečka hranilnica in posojilnica je velikega pomena za prebivalce v okolišu, ker jim nudi pod zelo ugodnimi pogoji pomoč posojil. To dejstvo, kakor zlasti uzorno poslovanje in požrtvovalno delo članov načelstva je pridobilo mlademu zavodu velik ugled in zaupanje, ter se zavod zelo lepo razvija." To so besede najskrbnejšega g. nadrevizorja in izvrstnega poznavalca in pospeševatelja slov. zadružne organizacije na Štajerskem. Klevetniki, vi pa le obrekujte naprej, naše dobro slovensko okoliško ljudstvo tako ve, da iz vas govorite le zavist in sovrašto.

K Gabrovlije. Na veseli gostiji pri Bornekarju so vriji pristaši Kmečke zveze nabrali 5 K 60 v za "Obmejne Slovence". Živio in hvala lepa!

Celjski okraj.

C Celje. Poroka. G. Lenče, gozdarski uradnik tvrdke Zandonatti pri Sv. Lovrencu na Pohorju je bil 26. jun. t. l. poročen v Petrovčah z gđeno Korošec iz Celja. Gostijo sta obhajala s povabljenimi gosti v zasebni dvorani hotela "Pri belem volu" v Celju. Bila srečna!

C Celje. Na tukajnjih samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih se bodo vpisovali učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred 8. julija ob 10. uri in 16. septembra od 8. do 10. ure dopoldne.

C Celje. Med tukajnjivo liberalno naselbino še vedno vrla poparjenost vsled zadnjih deželnozborskih volitev. Mnogi so siti boja, ker vidijo, da se z osebnimi napadi in zmerjanjem ne more držati nobena stranka. Drugi so v srcu za to, da se išče zopet način, kako bi vsi spodnještajerski Slovenci lahko skupaj delovali. Toda nepremagljive ovire so ravno pri vodilnih osebah. Dr. Kukovec se je popolnoma posvetil politiki in časnarskemu delovanju, kaj potem že njim, ako se doseže sloga. Spindler ima kruh samo pri sedanji stranki, istotako Lesničar, oba sta pod kapom, aka se razpuste liberalne organizacije in opuste listi. Zaradi par oseb še bo torej Slovenski Štajer nadalje moral živeti v razdoru.

c V hotelu "Pri belem volu" v Celju so po dvo-mesečnem delu zidarji, slikarji, mizarji itd. dovršili marsikake izpremembe. Zlasti bo zanimal stare Celjane in okoličane lokal za trgovino. Ti se bodo spominjali, da je bila tu nekdaj zase hiša Graške ulice štev. 7., ki se je pa k hotelu prikupila in prenaredila tako, kakor da bi bila s hotelom ena hiša. V tem delu v pritličju je bila dolgo let mesarija, nekaj let trgovina, nazadnje trgovina z jestivimi prejšnjega lastnika Terscheka. Zdaj se je pa ta prostor popolnoma prenaredil in opremil z modernim pročeljem, na katerem se blesti napis Gorčar in Leskovšek. Ta dva trgovska strokovnjaka bota odprla tu trgovino za papir, tiskovine, devocijonalije in sveče. Na to trgovino že zdaj opozarjam in jo priporočamo. Priporočamo tudi hotel "Pri belem volu", ki je edino slovensko podjetje na Štajerskem v takem obsegu. Slovenci, če morate prenočiti v Celju, zahajajte sem, ker drugega slovenskega hotela ni, če hodite v gostilne, zahajajte v veliko gostilno "Pri belem volu", ker tu se je vse preskrbelo, da se zadovoljite v vsakem oziru. Če potrebujez voz, vzemite ga v hotelu, ker druge slovenske fizakerije v Celju ni in ker tu dobite voz bolj po ceni kot drugje. Hotel ima namreč 17 oralov lastnih travnikov in vsled tega lahko konkurira z vsakim drugim fizakerjem, ki si mora seno draga kupovati. Vsa-kega Slovenca narodna dolžnost je, da podpira to slovensko podjetje.

c Gaberje pri Celju. Tukaj sta sedem let živelia v dvijem zakonu neka Marija Vouh in 60 let stari delavec Janez Plevčak. Zadnji čas je vrgla Vouhova svoje oko na mlajšega delavca Unrechta. V nedeljo dne 20. junija je Plevčak zasačil Unrechta v svojem stanovanju, zagrabil nož in Unrechta tako strahovito z nožem razparal trebuh, da so istemu iz trebuba stopila čreva. Unrechta so prepeljali v bolnišnico, Plevčaka pa v zapor.

c zalec. Liberalni glasili sta bili tako prijazni, da sta prinesli govor našega neodvisnega poslanca Robleka v državni zbornici. Z zanimanjem smo iskali mest, na katerih govoriti o hmeljarstvu. Omenja tudi hmeljarsko društvo ter pravi, da je vršilo svojo dolžnost. Mi pa pravimo, da je ni, kajti za ime našega hmelja je vse prema storilo, in to zraven nadprodukcije hmeljarji moramo težko občutiti. Vsled izborne kakovosti našega hmelja bi moral priti savinjski hmelj do slovesa, aka bi društvo bilo na svojem mestu. Vodstvo našega hmeljarskega pokreta so pač vedno imeli prekupeci v rokah, in to je glavna ovira, da se kupčija hmelja ni razvijala v pravem smislu.

c Braslovče. Tudi letos nas suša hudo stiska, kajti sena smo še manj nakosili, kakor lani, ker je trava silno redka; to je nasledek lanske suše. Posebno pa je naša občina najhujje prizadeta. To pa takole: lani je dal naš občinski odbor škodo, katero je suša in toča povzročila po občini komisionalno ceniti in sicer zato, da bi nam c. k. davkarja nekaj davka odpisala, kar se je pri vseh sosednih občinah zgodilo, samo pri nas ne. Cenitev je stala, kakor se splošno govori, veliko nad 200 kron. Ako županstvo ni imelo namena, da bi se nam nekaj davka odpisalo, zakaj je pustilo škodo ceniti in občini stroške povzročiti? Koliko je resnice na tem? In kdo je to povzročil? To nam naj županstvo blagovoli pojasnil.

Več davkoplačilcev.

c Luče. Zahvala. Podpisano šolsko vodstvo se v imenu pogoščenih šolskih otrok na dan sv. Alojzija v Podlovleklu iskreno zahvaljuje posebno č. g. župniku Ivan Lekšetu, g. Rajmund Bratanič, trgovcu v Lučah, g. načelniku Lovro Robnik in g. Zanierju i sin, kateri so res dobrotno pripomogli, da se je izlet vrlo obnesel. Bog plati. Šolsko vodstvo Luče 25. junija 1909.

c Šmarje pri Jelšah. Ptajski Štajerc res nima drugega dela, kakor da blati naš duhovnike. Kakor vsako leto, smo tudi letos šli Šmarčani na božjo pot v Zagorje in smo naprosili našega č. g. kaplana Sinkota, da so nas spremili. Štajerc, ki pobere vsako neumnost, ki mu je kdo pošlje, je takoj prinesel poročilo, da ima naš kaplan Sinko precej "razbasani želodec" in bi bil skoraj vse "poylečjeke" iz cekerjev poliza. Vsak pameten človek ve, da je to grda laž in dopis sploh nima drugega namena, kakor da neosnovano napada in obrake na našega g. kaplana. Celi dopis je tako sestavljen, da se mora človeku gabiti. Zato pa proč s takim listom, ki samo laže.

c IV. izkaz darovalcev za "Društveni dom" v Trbovljah. Niko Putrih nabral 10 K, Neimenovan 9 K 12 v., Angela Kurnik nabral 6 K 70 v., Avg. Šinkovec, župnik v Škofji Loki 5 K, Jožef Tombah, župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami 2 K, J. Hirti, župnik v Slinjci 2 K, Kadunc Frančiška nabral 44 K in sicer so darovali: Niko Putrih st. 1 K, Fr. Godec 1 K, Neimenovan 2 K, A. Krulej 8 K, A. Wessner 10 K, Anton Dolničar 10 K, M. Toryj 3 K, A. Končan 1 K, G. Tentschert 8 K, Nepoznan 5 K, Poznan 1 K, Neimenovan 4 K. Nadalje so darovali: Helena Kolenc 10 v., Angela Kurnik 1 K, G. Moll 5 K, Marija Sitar 2 K, Mar. Sapotnik 40 v., Jozefa Smrekar 40 v., Rozal. Sapotnik 20 v., Frančiška Camer 40 v., Ana Anžur 10 v., Ivana Levc 40 v., Mar. Požun 10 v., Ana Poznič 20 v., Rozal. Meraz 40 v., Jožefa Srš 10 v., Terezija Hlastan 1 K, Terezija Hlastan 2 K, Kerz 1 K, Amalija Klepčič 40 v., Amalija Drnovšek 40 v., Jera Klopčič 1 K — Slovene! Pri volitvah ste spoznali, da nas čaka v Trbovljah še mnogo krščanskega socialnega dela. Napredovali pa bomo sami, da bomo imeli svoje društvene prostore. Zatorej pomagajte!

c Braslovče. V vedenju, dne 4. julija ob pol 4. popoldne se vrši v korist pverskega v bralnega društva v Braslovčah na "Legantu" gledališka predstava z igrami "Najdena hči" in "Pijanec". Med posameznimi dejanji nastopi domači pverski zbor. Sedeži I. vrste 1 K, sedeži II. vrste 50 vin., stojišča 20 vin. Mnogobrojne udeležbi pričakujeta odbora.

c Zgornja Ponikva. Vabilo na veselico, katero priredi naše bralno in pevsko društvo na vrtu g. M. Jelec dne 4. julija ob 8. tri popoldne. Vspored je ta-le: 1. pesem "Triglav"; 2. pozdrav predsednika; 3. slavnostni govor (govori č. g. P. Jurak, kaplan v Galiciji); 4. gledališka predstava "Boj za dato"; 5. godba; 6. petje; 7. prosta zabava

ožljivo pošto. K mnogobrojni udeležbi vladljivo vabi. odbora.

služila sv. maša, pred mašo bo procesija, po sv. maši pa se vrši zborovanje na prostem. Slišali bomo dva poučna govorova. Če bo vreme ugodno, vabimo tudi štajerske brate iz bližnje Savinjske doline in sploh vse zavedne in verne Slovence.

Drobfinice.

d Čuden samomor. Neka Breslei v Londonu je izvršila samomor na ta način, da je požrla 144 šivank. Ko so ji med grozničimi bolečinami pobrali v bolnici 134 šivank je umrla. Raztelesenje je pokazalo, da je prodrla med tem ena šivanka že do srca in ga nabodla, kar je povzročilo takojšno smrt.

Vestnik mladinske organizacije.

Mladeniško gibanje v Halozah.

Naša velika mlađeniška armada se je dne 28. jun. t. l. pomnožila z mnogoštevilnimi novimi bojevniki, ki so nam jih med pogumne čete naših mlađih poslale vnorodne Halozhe. Nabor pa je bil na prijaznem hribu Sv. Ane v barbarski župniji.

Mlađeniški shod se je začel s cerkvenim opravilom, pri katerem je g. p. Benedikt Čirč z zgovorno besedo pokladel mlađini na srce prav lepe nauke.

Zborovanje je otvoril in vodil prof. dr. Hohnjec. Omenja, da je še pred nedavnim po haloških goricah ležala puščoba in praznota, sedaj pa tukaj zopet bujno raste vinska trta. Kakor so Haložani že z velike večine premagali tisti škodljivi mrčes, ki jim je razdejal vinograje, tako morajo tudi vztrajati v boju in končno docela premagati tisti še bolj škodljivi mrčes, ki bi se rad zagriznil v duha človeškega in v njegovo srce ter ga razdejal, in ta mrčes je — liberalizem in nemškutarstvo.

Vrli predsednik Z. S. M. Žebot razvija program te prepotrebne zvezre ter v poljužnih in iskrenih besedah priporoča mlađeničem pred vsem bratoljubje, izobrazbo in zvestobo. Nato zopet povzame besedo dr. Hohnjeca. Razpravlja o temeljih in ciljih naše mlađeniške organizacije ter o njenem velikem programu za ohranitev slovenskega naroda na naši spondnještajerski zemlji. Daje nekaj potrebnih pojasnil o snujoči se zvezri naprednih mlađeničev.

Z velikim veseljem smo pozdravili med seboj gosta s Koroške, gospoda župnika Arnuša iz Podljubelja. Njegove besede, v katerih je primerjal koroške razmere s Štajerskimi, in bodril naše mlađeniče, naj vztrajajo pri tako lepo započetem delu ter naj gredo naprej od uspeha do uspeha v blagovsko slovenske domovine, so izvzvale navdušeno pritrjevanje. Potem so nastopali naši vrli mlađeniči ter v vznesenih besedah pozdravljali svoje tovariše. Govorili so Franc Šešek iz Zavreča, Josip Mlakar od Sv. Trojice v Halozah, Martin Rihčič iz Zavreča, predsednik zavrskega bralnega društva Janez Punčič, Ver iz Karčevine, Poplatnik od Sv. Lenarta.

Še enkrat izpregovoril gospod župnik Arnuš ter z drastičnimi besedami razložil, na kateri kraj pravzaprav spada "Štajerc."

Domači gospod župnik Vogrin izraža svoje veselje, da so mlađeniči njegove župnije v tako velikem številu pristopili Marijini družbi ter tako pridno izpolnjujejo svoje dolžnosti kot člani; želi, naj bi mlađeniška organizacija in z njo cela ljudska organizacija napredovala.

Predsednik dr. Hohnjec končno izpregovoril besede zahvale z zagotovilom, da je vrla haloška mlađina nanj napravila najboljši utisek; nato zaključi zborovanje z željo, naj bi naša mlađeniška armada vedno korakala na čelu naše ljudske organizacije.

Po zborovanju so udeleženci šli v cerkev, kjer je imel zavrski gospod kaplan Kraner kratek nagovor in se je celo mlađeniška slovesnost končala z litanijskim in sv. blagoslovom.

še le tedaj v vsej meri dosegli svoje cilje, ako bomo imeli vse in povsod veselje do dela in do boja, in poda par sličic iz mladeniškega gibanja v Slov. Bistrici. G. Pišek, ki je po vsakem govoru krepko vspodbujal mladino, se za vse nauke lepo zahvali, ter še odda besedo domačemu g. kapljanu Belšaku. Govornik omenja, da se je danes izpolnila njegova súčna želja z ustanovitvijo mladeniške zveze. Pristopite vsi. Ni pa še dovolj, da samo pristopite, reklo se bo tudi delati. Slivničanje smo prvi, ki smo se zganili in naše delo morajo kmalu čutiti tudi sosednje župnije. G. kapljan, ki žrtvuje čas in moči bralnemu društvu, kjer tako rabimo spremte njegove roke, je obljubil tudi mladeničem, da jim bo stal vedno ob strani. Zato se mu že naprej priporočamo in zahvaljujemo. Nato se je izvolil odbor, ki bo gotovo krepko deloval za mladinsko probubo v Slinici. Ko je bil dnevnih red izčrpan, se g. predsednik še enkrat vsem zahvali in zaključi zborovanje, ki bo ostalo nam slišniškim mladeničem dolgo v lepem spominu.

Slišniški mladenič.

Knjževnost.

S Nova odvetniška tarifa je stopila danes dne 1. julija v veljavu. Društvo „Pravnik“ v Ljubljani izda ob ti priliki tarifo v slovenskem jeziku z abecednim kazalom v obliku knjižice in stenske tabele ter bo oboje dobiti v knjigarnah po 80 h.

S Za tamburašem „Bom šel na planince“. Potpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburaški zbor zložil Marko Bajuk. Cena 3 K. Založila „Katoliška bukvarni v Ljubljani“. Tamburaši, veseli boste te nove zbirke. Lep šopek, povit iz deseterih narodnih pesmi, ki so preprosto, pa vendar ne enolično, ampak ponekod kar živahnno harmonizirane. Celo lahko imitacije je gospod Bajuk poizkušal semterja; tudi prehodi oziroma med in pojgre se kaj lepo utrinjajo v eno celoto. Seveda kakor tamburaški zbor ni umeten orkester, tako tudi skladb zanj ne moremo meriti s stališča visoke umetnosti; to pa lahko rečemo: g. Bajuk je storil, kar se je storiti dalo za tamburaški zbor s posameznih pesmi, ki se tudi posamično lahko igrajo. Gotovo je pa, da bo ta podpuri kot tamburaška skladba prav dobro učinkoval.

S „Večna molitev“ pred Jezusom v zakramenu ljubezni. Nov natis z velikimi črkami. Cena 3 krone za lično vezano knjigo z rudečo obrezo, z zlato obrezo in zlatim utisom na platnicah K 3-90. Nov natis te splošno razširjene knjige ima tako povečan tisek, da bo mogel tudi najkratkovidenjši knjigo rabiti. Starejši, ki jim paša vid, bodo velike črke brali z laktoto, mlajši častivci pa si bodo ohranili zdrav vid, ker ne bodo utrudili očesa, tudi če molijo ure zvečer v mračnih cerkvah. Važno je, da obsega knjiga tudi pasjon ali premišljevanje Kristusovega trpljenja po vseh štirih evangelisti, kar ni imela dosedaj nobena slovenska molitvena knjiga. Upamo, da smo s tem zelo ustregli častilcem presv. Rešnjega Telesa. — Vsled velikega tiska pa je narasla knjiga na celih 784 strani; ker se je pa rabil za knjigo tako lep papir, ni knjiga nič debelejša, kakor je bila izdaja z navadnim tiskom; vnanja oblika je še bolj priključiva, kot je bila dosedaj.

Najnovejše novice.

Železnica Polzela — Braslovče — Vransko — Motnik zagotovljena. Državni poslanec Benkovič nam poroča: Vlada je danes 30. junija t. l. državnemu zboru predložila načrt zakona o lokalnih železnicah. Med železnicami, katere se bodo na državne stroške izdala, je tudi projekt Polzela — Vransko — Motnik; država bo prispevala k zgradbi okrog 3 milijone kron. Ta proga se je še le v zadnjem času na odločno zahtevo naših poslancev vzela v načrt. Podaljšanje do Kamnika se pridrži poznejšemu času; cela proga Polzela — Kamnik bo stala 13.000.000 kron. Z ozirom na velike stroške in velike tehnične težave na progi Motnik — Kamnik se izvršitev te proge odloži za nekaj časa. Ta vladna predloga pride še le jeseni do razprave.

Imenovan je za vodjo zemljije knjige v Novem mestu višji sodni uradnik g. Karol Župančič iz Šmarja pri Jelšah.

Pekelska vas pri Poljčanah. V pondeljek 5. julija t. l. se vrši tukaj velik živinski sejem.

Državni zbor je včeraj zopet začel zborovati. „Slovenska Jednota“ je vložila nič manj nego 60 nujnih predlogov.

Sevnica. Tukajšnji trgovec Alojz Macun je prišel v konkurs.

Skupni zbor ogrske neodvisne stranke je imel včeraj zvečer posvetovanje glede Lukačevih predlogov. Prirtil je sklep izvrševalnega odbora in sklenil, da se Lukačevi predlogi odklonijo. Danes bo Lukač zopet sprejet od cesarja v avdijenci, ki bo odločilne važnosti za Ogrsko.

Iz Nemčije poročajo, da so se pogajanja državnega kanceljera Bülowa s konservativci glede davka na borzne papirje tolko kot izjavilova. Bülow je izjavil, da vlada na noben način ne odobri te postave. Stranke se že bavijo s postavljanjem kandidatov za nove volitve v državnem zboru.

Veselica v Lembahu se vrši v nedeljo 4. julija na vrtu g. Ročiča. Na vzporednu je mnogo zabav, godba in petje. Začetek ob treh popoldne. Pridite v velikem številu.

Höttinger. Gasilno društvo priredi v nedeljo dne 11. t. m. pri g. F. Primc veselico. V službu neugodnega vremena se preloži veselica na približno nedeljo 18. t. m. K obilni udeležbi vabi odbor.

Poljčane. Slavnost, ki je bila naznanjena v zadnji številki za dan 4. t. m., se je preložila na dan 11. t. m.

Listnica uredništva.

Sv. Peter pod Sv. gorami, Podsreda, Zavrč, Škole, St. Ilj pod Turjakom, Šmartno ob Paki, Zgor. Ponikva, Kapela, Celje: pride prihodnjih. — Bučecovci: Brez podpisa v koš.

Pojasnila o inseratih daje upravnštvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko na 10 vinjarjev.

Loterijske številke.

Dne 26. junija 1909.

Gradec	28 19 53 88 34
Dunaj	61 21 65 79 66

14 do 15 let starca deklica brez staršev se sprejme pri Antoniji Koza, trgovina z usnjem, Maribor, Tegethoffova cesta št. 34. Plača 6 K. 518

Dva učenca, katera bi imela veselje do podobarske ali kammeklesarske obrti, sprejme pod takoj Jožef Pistrovnik, krojaški mojster v Slov. Bistrici na glavnem trgu. 518

Pridna, poštena kuharica želi priti v kako župnišče. Naslov v upravnštvo. 518

Oženjen vinčar, zmoven slovenski in nemščine, se sprejme pod ugodnimi pogoji pri Francu Hausbaum v Celju. 523

Jako lepo dobljkanosno posestvo z okoli 9 oralov zemlje, obstoječe iz sadovnjaka, njiv in gozda ter v dobrem stanu se nahajače hišo in gospodarsko poslopje, se ceno, za 5.000 K proda. Več pove Josip Serneč, km. sin v Gradiški, pošta Pesnica. 519

Krojač, pozor! V neki tako obljudenih, trgu podobni župniji v jaka prijaznem kraju se radi bolezni lastnika takoj proda krasna novozidana vila, katera ima 5 prostornih sob, kuhinjo in 2 kleti. Hiša stoji 100 korakov od farne cerkve in 10 minut od kolidovra ter spaša k njej krasen vrt in njiva. Hiša je tako primerna za kakšnega boljšega krojača-Slovenca, kateremu je obilen promet zajamčen, kar priča dejstvo, da je sedanji lastnik krojač z delom preobložen. Cena je 10.200 kron. Vknjižbe je 4000 kron. Natančna pojasnila daje Josip Serneč, km. sin v Gradiški, pošta: Pesnica. 486

Malo posestvo se proda pol ure od Maribora, poleg glavne ceste, nad dva oralna zemlje, z opeko krito poslopje, z dobrim studenčno vodo, s tremi sobami, primerno za vsega obrtnika. Cena 5.800 kron. Več pove Mihael Rutnik v Pobrežju št. 234, cesta na Brezje (Fraustanden) p. Maribor. 495

Uprava Mayerjeve ekonomije in trdne šole Pobrežje pri Mariboru sprejme 1. julija dva krepla zdravja in treh lahpca h konjem. Mesečna plača 24 kron s hrano in perilom. 491

Malo posestvo blizu Maribora, 5 minut od železniške postaje se proda za 12.000 K. Proda se tudi v manjši meri kakor kdo želi s poslopjem vred od 6.000 K naprej. Poizvedeti je v gostilni Kramberger, Leitersberg pri Mariboru. 490

Kupeci vina! Na prodaj je

150 hl pristnega moslerja (Grünauer).

Cena 50 v liter. Oglasiti se je pri g. Francu Vraz, županu v Cerovcu, Ivanjkovi pri Ormožu. 497

Hiša z gospodarskim poslopjem, 1 oral zemlje zraven, kot stavbni prostor se proda. Novavas št. 5 pri Mariboru. 498

Učenec se sprejme pri gosp. Jož. Dufek, svečinar in medičar v Mariboru, Vetrinjska ulica 30. 510

Kovački učenec se sprejme pri g. Juriju Bregant, kovački mostec v Hočah pri Mariboru. 504

Krojačkega pomočnika in učenca sprejme takoj Anton Ulbl, krojač pri Sv. Urbanu nad Mariborom. 506

Učenec poštenih staršev se tako sprejme v trgovini mešanega blaga Davorin Tombah, Sv. Vid pri Ptuju. 499

Lepo posestvo se proda na Polenšaku, okoli 8 oralov, velik sadovnjak nijive, zidan hram. Lahki placični pogoji. Več pove Ana Sorko št. 2 na Polenšaku. 496

Posestvo 12 oralov je na prodaj. 3 orali vinograda, 3 orali sadovnjaka, 2 orala nijive, 2 orala travnika, 2 orala gozda. Hiša poslopje in preša je nova. Cena 8.000 krov. 6.000 lahkost ostane vknjiženo. Kdo želi kupiti, naj se oglaši pri g. Matiju Emeršiču v Dogošah št. 24 pri Mariboru. 500

Veselica v Lembahu se vrši v nedeljo 4. julija na vrtu g. Ročiča. Na vzporednu je mnogo zabav, godba in petje. Začetek ob treh popoldne. Pridite v velikem številu.

Höttinger. Gasilno društvo priredi v nedeljo dne 11. t. m. pri g. F. Primc veselico. V službu neugodnega vremena se preloži veselica na približno nedeljo 18. t. m. K obilni udeležbi vabi odbor.

Poljčane. Slavnost, ki je bila naznanjena v zadnji številki za dan 4. t. m., se je preložila na dan 11. t. m.

Franc Divjak, slikar in pleskar v Mariboru, župnijska ulica št. 7, sprejme takoj dobrega slikarja. 483

Zdravi delavci in delavke, tudi cele družine dobijo v tovarni vžigalic v Rušah pri Mariboru trajno in dobro plačano službo in tudi prosta stanovanja. 476

Dva učenca, katera bi imela veselje do podobarske ali kammeklesarske obrti, sprejme takoj pod takoj Jožef Pistrovnik, krojaški mojster v Slov. Bistrici na glavnem trgu. 518

Gostilna, oddaljena 2 minute od farne cerkve z evonadstropno hišo s sedmimi sobami, tremi kuhinjam, s kletjo in celim gospodarskim poslopjem, se proda ali pa da v najem. K temu spada tudi 14 oralov zemlje, obstoječe iz travnikov, njiv in gozda. Proda se tudi mlin, kateri je na Ščavnici in pri dobri cesti. Natančnejša pojasnila daje lastnica Marija Trstenjak, gostilnica, Sv. Juri ob Ščavnici blizu Radgone, katera prosi, da se njej par dni prej pismeno naznani, preden pride kdo ogledat. 484

Zelenjava ponudba. Vdova, stara 35 let s 6 let starim sinčkom, ki ima na deželi malo, toda tako lepo in plodonosno posestvo, deset minut od Velikih toplic, ki je tako primočeno za kakoga penzionista, obrtnika, pa tudi za gostilno, se želi poročiti z od 30 do 45 let starim samcem. Prednost imajo obrtniki, rokodelci in uslužbeniki železnic. Tudi vdovec z enim ali dvema otrokoma ni izključen. Ponudbe do 1. avgusta. Odgovarjalo se bo le na resne ponudbe, ako mogoče s sliko. Neugajajoče se pošijejo nazaj. Tajnost strogo zajamčena. Ponudbe se naj pošijejo pod šifro „resno 2000“ na upravnštvo Slov. Gospodarja. 486

Ženitna ponudba. Vdova, stara 35 let s 6 let starim sinčkom, ki ima na deželi malo, toda tako lepo in plodonosno posestvo, deset minut od Velikih toplic, ki je tako primočeno za kakoga penzionista, obrtnika, pa tudi za gostilno, se želi poročiti z od 30 do 45 let starim samcem. Prednost imajo obrtniki, rokodelci in uslužbeniki železnic. Tudi vdovec z enim ali dvema otrokoma ni izključen. Ponudbe do 1. avgusta. Odgovarjalo se bo le na resne ponudbe, ako mogoče s sliko. Neugajajoče se pošijejo nazaj. Tajnost strogo zajamčena. Ponudbe se naj pošijejo pod šifro „resno 2000“ na upravnštvo Slov. Gospodarja. 486

Našim rodbinam priporočamo

Zahlevajte po gostilnah računske listke S. K. S. Z. v korist obmejnemu skladu.

Tržna poročila.**Cene deželnih pridelkov.**

Ime pridelka.	Grade	Maribor	Celje		Prij	Ormož
			K	v		
Pšenica	100 kilogramov		30	—	27	—
Rž		22	—	18	22	—
Ječmen		19	—	18	19	—
Oves		21	84	19	19	—
Koruzna		18	—	18	18	—
Proso		19	—	17	20	—
Ajda		23	—	16	22	—
Sladko seno		—	—	12	10	—
Kislo		—	—	—	7	—
Slama		—	6	—	5	

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadružna z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 3 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osemnovečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestajojo: na vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti popularni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposjuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrtniti gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prešnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenči praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik ed 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne zahvalnice.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu Fran Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. Cene nizke, postrežba točna, 434 na zahtevo cenik poštne prosto.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Milan Hočvar-Celje

Glavni trg štev. 10.

Priporoča za napravo domače piča posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrst žganja in likera. Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kislo vodo, galico, žveplo in rafije.

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena manufakturana trgovina

Kmetovalci, pozor!

K bližajoči se dobi mlativce priporoča se podpisani vsem večjim posestnikom za izvrševanje mlative s prevozno mlatilnico, katero goni bencinmotor.

Namlati se v 10 urah 4000—7000 kg očiščenega zrnja ter je popolnoma ognja varno, vsled česar se izvršuje brez nevarnosti tudi pod slamnato streho.

Jurij Skrbinšek,
505 posestnik v Hajdini p. Ptuj, Štajersko.

F. Prull mestna lekarna
pri c. kr. orlu

Maribor, Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje
za rdečne bolezni.

Je izvrstno in poskušeno zdravilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenica 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštrem povzetju pošilja

Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše.

Častna izjava.

Jaz podpisani Jurij Terglav izrecno prekličem besede, ki sem jih govoril glede osebe zasebnega otožitelja, namreč, da je Boga v Pihlbirtovi gostilni na tla vrgel in tam kaj vse razbil, ter te besede kot neresnične obžalujem ter prosim Antona Rančigaj za odpuščanje.

Na Vranskem, dne 25. junija 1909.

Jurij Terglav.

Pozor! Čitaj!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro plovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, posebno se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — ponanjanju teka, krči i. t. d. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanaestotica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Član kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se nača naravnost od:

P. Jurišića,
lekarnarja v Pakracu št. 201 (Slavonija).

Pohištvo

v veliki zalogi, lastnoročno izdelano, bledo polirano iz mehkega lesa, po najnižji ceni priporoča

Aleksander Rochl, Maribor

Koroška cesta štev. 24.

Vsakovrstna popravila točno! Lastna delavnica!
Prevzame tudi vsa tapetniška dela!

Na BEŽIGRADU pri CELJU

: lepa stanovanja za oddati :

Poizvedeti pri oskrbništvu.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega, paljenega K 2—, pol belega K 2 1/2, belega K 4— prima perje mehkega kakor puha K 6—, veleprima oglajenega najboljše vrste K 8—, mehkega perja (puha) sivega K 8—, belega K 10—, pranega puha K 12—, ed 5 kg naprej poštne prosto.

Narejene postelje

iz gontitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (hankinga), perjca, velikost 170 × 116 cm z dvema zglavnicanama, te dve 80 × 58 cm, zadosti napolnjeno, z novim, sivim, oljčnim, koščkim in stanovitih perjem K 16—, napol matna K 20—, matna K 24—, perlina sama K 19—, 14—, 16—, zglavnica K 8—, 9 1/2—, 10—, razpoljiva po povzetju, zavojnina 247 zaston, od K 10— naprej poštne prosto.

Maks Berger v Deženicu štev. 1015, Šumava. Kar ne ngraja, se zameni ali pošljedener nazaj. Cenik o blazinah, odeljah, preverkah in drugem posteljnem blagu zaston in poštne prosto.

Ivan Schindler, Dunaj III/1

Erdbergstrasse 12

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: mlinske za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škroplinice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroje za rezanje repe, mlinske za goljanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, svinčene cevi, železne cevi itd., postranske komade za vse stroje, četudi niso bili pri meni naročeni. Kose za slamoreznice iz prima jekla po izdatno znižanih cenah ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroje za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodavode in penečih vin, mlin za dišave, kavo, itd., stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živilo, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za klučavnice, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih

tudi na ebroke!

Cenici z več kot 500 slikami brezplačno in pošt. prosto. Dopisuje se tudi v slov. jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler, Dunaj III/1,

Erdbergstrasse 12.

Patent zarezna strešna opeka

in vse druge vrste strešne opeke se dobiva najboljše vrste po najnižji ceni na tovarni D. TOMBACH v Jurovcih pri Ptaju.

Zahvala.

Vsemogočnemu je dopadol k Sebi vzeti mojo draga soprogo ozir. mater, gospo

Ano Dogša, roj. Gran

posestnico na Grabah pri Središču.

Ob tej priliki se zahvaljujemo cela obitelj vsem, ki so jo v bolezni obiskali in tolazili, vsem, ki so jo spremili k večnemu počitku, preč. gg. duhovnikom, gg. učiteljem, slav. vojnemu in veteranskemu društvu v Središču za sožalno odpolanstvo, za krasne vence, vsej rodinci, sosedom in prijateljem.

GRABE pri Središču, dne 17. junija 1909.

Jurij Dogša, soprog.
Martin Stanislav Dogša, sin. 512 Ivanka Dogša, sinica.